

แนวทาง การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต กรมส่งเสริมการเรียนรู้

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 6 (1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตขึ้น เพื่อให้หน่วยงานการศึกษา สถานศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้ สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบทบาท ภารกิจ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื้อหาประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 บทนำ ตอนที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิต และตอนที่ 3 บทบาท ภารกิจ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานการศึกษา สถานศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้ สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่าน ที่ได้ร่วมกำหนดกรอบ ขอบเขต ขอบข่าย และเนื้อหาในแนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างครอบคลุมและครบถ้วน จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานการเรียนรู้ตลอดชีวิตบรรลุตามเป้าหมายต่อไป

(นายธนากร ดอนเหนือ)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ตอนที่ 1 บทนำ	1
ตอนที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566	10
2.1 กรอบแนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	11
2.1.1 หลักการ	11
2.1.2 เป้าหมาย	11
2.1.3 แนวทาง	11
2.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	12
2.2.1 ความหมาย	12
2.2.2 กลุ่มเป้าหมาย	12
2.2.3 การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	12
2.2.4 ลักษณะการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	13
2.2.5 รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	13
2.2.6 วิธีการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	13
2.2.7 การประเมิน	14
2.2.8 ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการเรียนรู้	14
2.2.9 การบริหารงานประมาณในการจัดการเรียนรู้	14
2.3 การขับเคลื่อนการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	15
ตอนที่ 3 : บทบาท ภารกิจ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	20
บทบาท กอง สำนัก กลุ่ม/ศูนย์ กรมส่งเสริมการเรียนรู้	20
บทบาทสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด	22
บทบาทศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ	35
บทบาทสถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค	49
บทบาทศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา	51
บทบาทศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	68
บทบาทศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน	86
บทบาทศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล	105
ภาคผนวก	116
ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง แนวทางการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	117
คณะผู้จัดทำ	120

ตอนที่ 1 บทนำ

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยจัดให้มีการประชุมนานาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ทั่วโลก จนกระทั่งได้ข้อสรุปแนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยคณะกรรมการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 15 คน เป็นผู้จัดทำและตั้งชื่อรายงานว่า “Learning : The Treasure Within” แปลว่า “การเรียนรู้ : ชุมทรัพย์ในตน” โดยมีสาระสำคัญตอนหนึ่งที่กล่าวถึง “สี่เสาหลักทางการศึกษา” ที่เป็นหลักการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยการเรียนรู้ 4 ประการ ได้แก่ การเรียนเพื่อรู้ (Learning to know) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to do) การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Learning to Live Together) และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be)

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยึดแนวทางการเรียนรู้ 4 ประการ ที่เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิต มุ่งจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ดังนี้

1. การเรียนเพื่อรู้ (Learning to know) หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต กระบวนการเรียนรู้เน้นการฝึกสติ สมาธิ ความจำ ความคิด ผสมผสานกับสภาพจริงและประสบการณ์ในการปฏิบัติ

2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to do) หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาความสามารถและความชำนาญ รวมทั้งสมรรถนะทางด้านวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ ปรับประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานและอาชีพได้อย่างเหมาะสม กระบวนการเรียนการสอนบูรณาการระหว่างความรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม

3. การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) หมายถึง การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข มีความตระหนักในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีความเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเข้าใจความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ของแต่ละบุคคลในสังคม

4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้านทั้งจิตใจ ร่างกาย และสติปัญญา ให้ความสำคัญกับจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ภาษา และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ศีลธรรม สามารถปรับตัวและปรับปรุงบุคลิกภาพของตน เข้าใจตนเองและผู้อื่น

เป้าหมายสำคัญในการจัดการเรียนรู้

สี่เสาหลักทางการศึกษามีความสำคัญในฐานะที่หัวใจของเป้าหมายและแนวทางการจัดการศึกษาทุกระดับ ที่ผู้บริหารการศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ชุมชน สังคม ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ใช้เป็นกรอบการคิดและตัดสินใจ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ การคิดเป็นระบบ มีจิตสาธารณะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีความสุข

การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสี่เสาหลักทางการศึกษา มีเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้

1) มีวิธีการคิดระดับสูง เช่น คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการคิดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันที่เป็นโลกแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงทางความรู้และนวัตกรรมอย่างรวดเร็ว คนที่คิดเป็นเท่านั้นที่จะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

2) มีวิธีการเรียนรู้ (learning how to learn) และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (learner person) เนื่องจากการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญของดำรงชีวิตมนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ได้จำเป็นต้องอย่างยั้งที่ต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง บุคคลที่มีการเรียนรู้จะมีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง และสังคมได้มากกว่าบุคคลที่ไม่มีการเรียนรู้

3) มีทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะทางสังคม และตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม เราไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ทักษะทางสังคมคือปัจจัยส่งเสริมให้การทำงานที่ต้องประสานความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายสำเร็จลุล่วง การแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาชีพ เป็นกระบวนการเรียนรู้ขั้นสูงที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน

4) มีคุณลักษณะสมรรถนะที่พึงประสงค์ สิ่งสำคัญที่ควบคู่กับการมีความรู้อันลึกซึ้ง คือ คุณลักษณะและสมรรถนะที่พึงประสงค์ การมีคุณลักษณะที่ดีช่วยทำให้สามารถพัฒนาตนเองและดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสงบสุขและสันติ การมีสมรรถนะคือความสามารถปรับประยุกต์ความรู้และคุณลักษณะให้ออกมาเป็นพฤติกรรมอย่างเป็นรูปธรรม

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีนัยต่อการปรับตัวในมิติที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของบริบทโลกในมิติต่าง ๆ ที่มีนัยต่อการปรับตัวของประเทศไทย ดังนี้

1. รูปแบบของวิถีชีวิตแบบหลายช่วง (Multistage) รูปแบบวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบเดิม คือ เปลี่ยนจากรูปแบบวิถีชีวิตสามช่วง (three-stage life) ซึ่งประกอบด้วย วัยเรียน วัยทำงาน และวัยเกษียณ ไปสู่รูปแบบวิถีชีวิตแบบหลายช่วง (multistage life) โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนมาจากความก้าวหน้าของวิทยาการทางการแพทย์ที่ทำให้มนุษย์มีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ทำให้ช่วงระยะเวลาที่คนต้องทำงานเพื่อหารายได้สำหรับการดำรงชีพมีระยะที่ยาวนานขึ้น คนต้องทำงานหลายอาชีพ หรือมีโอกาที่จะเปลี่ยนที่ทำงานหรือเปลี่ยนอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพในตลอดช่วงชีวิต

รูปแบบวิถีชีวิตแบบหลายช่วงทำให้เส้นแบ่งของแต่ละช่วงของวิถีชีวิตทั้งด้านการเรียน การทำงาน และการเกษียณไม่ชัดเจนเหมือนเดิม ช่วงชีวิตของคนแต่ละช่วงอาจจะมีทั้งการศึกษา การทำงานและการพักจากการทำงานผสมผสานกัน โดยจากการศึกษาของ Gratton & Scott (2017) พบว่า รูปแบบการใช้ชีวิต และการทำงานของคนในวิถีชีวิตแบบ Multistage life จะเปลี่ยนแปลงไป โดยกลุ่มคนที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่การเป็นกำลังแรงงานจะเริ่มตระหนักแล้วว่าต้องทำงานหลากหลายอาชีพในหลายกลุ่มอุตสาหกรรม คนกลุ่มนี้จะมุ่งสร้างความเข้มแข็งในการมองโลก (sense of coherence) ที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าและความชอบในการตัดสินใจเลือกทำงาน และบางส่วนจะเป็นผู้ประกอบการแนวใหม่ที่ผนวกงาน ความชอบและความคิดสร้างสรรค์ เข้าไปด้วยกันในการทำงาน ในขณะที่กลุ่มคนที่อายุอยู่ในช่วง 40 ปีขึ้นไป และเริ่มทำงานมาแล้วระยะหนึ่งได้ตระหนักแล้วว่าจะต้องทำงานอีก 30 ปี จึงมีความต้องการพัฒนาทักษะเพื่อการทำงานในอนาคต รักษาความกระตือรือร้น ต้องการมีสุขภาวะที่ดี และมีสมดุลในการทำงานและการใช้ชีวิต (Work-life balance) โดยคนกลุ่มดังกล่าว อาจหยุดงานชั่วคราวเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ ส่วนกลุ่มที่จะเข้าสู่วัยเกษียณจะต้องการทำงานต่อแม้อายุเกิน 65 ปีแล้ว โดยทางเลือกของงานมีความหลากหลาย อาจเลือกทำงานเดิมต่อหรือเปลี่ยนไปทำงานที่มีสมดุลระหว่างงานกับการใช้ชีวิตดีขึ้นหรือเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น

แม้ว่าในวิถีชีวิตแบบหลายช่วง ผู้คนวัยทำงานมีโอกาที่จะเปลี่ยนงานได้มากขึ้น แต่จะมีคนทำงานอีกกลุ่มหนึ่งที่อาจทำงานอยู่ในองค์กรเดิมต่อไปในระยะยาว ซึ่งจะก่อให้เกิดความท้าทายต่อนายจ้างที่จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะกับคนกลุ่มดังกล่าว เช่น การมอบหมายงานแบบใหม่เพื่อให้พัฒนาทักษะใหม่ ๆ การอนุญาตให้หยุดพักงานชั่วคราวเพื่อพัฒนาทักษะหรือพักผ่อนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ลูกจ้าง และสามารถเก็บลูกจ้างที่มีความสามารถไว้ในองค์กรต่อไปในระยะยาวได้

วิถีชีวิตแบบหลายช่วง ได้ทำให้รูปแบบของการศึกษาและการเรียนรู้เปลี่ยนตามไปด้วย ทำให้การเรียนรู้ต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถตอบโจทย์คนได้ทุกช่วงวัย ทั้งประชากรวัยเรียน และวัยทำงาน บุคคลจะสนใจที่จะพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้กับงานที่หลากหลาย การเรียนรู้รูปแบบเดียว (one-size-fits-all) จะไม่ตอบโจทย์อีกต่อไป การศึกษาจะต้องสามารถสร้างทักษะเพื่อตอบโจทย์ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนสายอาชีพ หรือกลุ่มคนที่ต้องการกลับมาเป็นกำลังแรงงาน (Labour force) เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (Disruptive technology) เทคโนโลยีที่มีแนวโน้มเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดด ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม โดยเทคโนโลยีด้านดิจิทัล หุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติ ได้ช่วยภาคธุรกิจลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตการผลิต ช่วยเพิ่มข้อได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับธุรกิจ แต่ก็ส่งผลให้แรงงานถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีอัตโนมัติ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความต้องการแรงงานทักษะสูงมากขึ้น หรือที่เรียกว่าปรากฏการณ์ skill-biased technological change ในทางตรงกันข้าม แรงงานที่มีทักษะต่ำจะมีความต้องการน้อยลง เนื่องจากการเพิ่มผลผลิตการผลิต โดยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ จะสามารถทำได้ด้วยกำลังแรงงานทักษะสูงเท่านั้น อีกทั้งเทคโนโลยีดิจิทัล

ในปัจจุบันช่วยอำนวยความสะดวกและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิต การเกษตร และบริการ ทำให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things) ที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิต รวมทั้งยังช่วยส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ในวงกว้างมากขึ้น ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (ubiquitous learning) รวมถึงเพิ่มโอกาสในการให้คนทุกกลุ่ม แม้แต่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล จากสถาบันการศึกษา สามารถเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ได้สะดวกมากยิ่งขึ้นผ่านเครื่องมือต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (online learning) หรืออุปกรณ์สื่อสารทางไกล (mobile learning)

3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร (Demographic change) โครงสร้างประชากรโลกได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ความเป็นสังคมสูงวัย อันมีสาเหตุมาจากการลดลงของอัตราการเกิด และการเพิ่มขึ้นของอายุขัยเฉลี่ยของประชากรโลก ทำให้สัดส่วนของผู้สูงอายุในประชากรทั้งหมดสูงขึ้น

จากการศึกษาของ OECD พบว่า ระดับความชำนาญของทักษะของคนจะอยู่ระดับสูงสุดเมื่ออายุ 30 ปี และจะค่อย ๆ ลดลงเมื่ออายุมากขึ้น และผู้สูงวัยจะมีระดับความชำนาญของทักษะที่ต่ำกว่าคนหนุ่มสาวกลุ่มที่อายุน้อยที่สุด ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสู่ความเป็นสังคมสูงวัย ยิ่งทำให้รัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการลงทุนในด้านการศึกษา และส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชากรกลุ่มผู้ใหญ่ (adult population) มากขึ้น โดยควรมุ่งเน้นนโยบายส่งเสริมการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพแรงงานให้กับระบบเศรษฐกิจ และพยุกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจ ท่ามกลางการหดตัวของประชากรกลุ่มวัยทำงาน

4. การช่วงชิงแรงงานทักษะสูง (War for Talents) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดความต้องการแรงงานทักษะสูงเพื่อรองรับการทำงานที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนาที่มีสัดส่วนของกำลังแรงงานทักษะสูงเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การศึกษาของ Forbes Thailand ซึ่งสำรวจผู้บริหารระดับสูงขององค์กรใน 19 ประเทศทั่วโลก พบว่า องค์กรธุรกิจต่างกังวลว่าจะเกิดภาวะขาดแคลนแรงงานทักษะสูงแบบฉับพลัน ซึ่งผู้นำองค์กรธุรกิจในประเทศไทยมีความกังวลเกี่ยวกับการขาดแคลนแรงงานทักษะสูงในอนาคตอันใกล้มากกว่าผู้นำในประเทศอื่น ๆ จากประเด็นดังกล่าว ทำให้ทุกประเทศทั่วโลกต่างมีนโยบายแสวงหา ดึงดูดและรักษาคนเก่งจากทุกมุมโลก เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศตนเอง อาทิ การผ่อนคลายกฎระเบียบเกี่ยวกับการนำเข้าแรงงานต่างชาติทักษะสูง มาตรการจูงใจทางภาษี การให้เงินสนับสนุน การสร้างวัฒนธรรมยอมรับคนต่างชาติในสังคม รวมถึงการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกเพื่อให้คำปรึกษาชาวต่างชาติที่ต้องการหางานทำในประเทศ

5. สังคมดิจิทัล (Digital society) การเข้ามาของสังคมดิจิทัลมีนัยต่อการเรียนรู้ที่สำคัญหลายประการ ประการแรก ในสังคมดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตในหลายด้านมากขึ้น เช่น การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบออนไลน์ การใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เพื่ออำนวยความสะดวกในการจับจ่ายและการทำธุรกิจบนโลกออนไลน์ การเข้าถึงสังคมผ่านระบบออนไลน์ที่ผู้คนเชื่อมโยงกันผ่านอุปกรณ์ดิจิทัล การใช้บริการภาครัฐผ่านแพลตฟอร์มรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ การเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิทัลในมิติต่าง ๆ ของการใช้ชีวิต ทำให้ผู้คนจำเป็นต้องมีทักษะและความรู้ด้านดิจิทัลเท่าทันการเปลี่ยนผ่านดังกล่าว

ประการต่อมา เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยอำนวยความสะดวกและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิต การเกษตร และบริการ ทำให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things) ที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในอุปกรณ์ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวก

ในการใช้ชีวิต ข้อมูลขนาดใหญ่และการวิเคราะห์ข้อมูล (Big data and analytics) ที่ถูกประยุกต์ใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาดของภาคธุรกิจ เป็นต้น ทำให้เกิดความต้องการกำลังคนที่มีทักษะและความรู้ดังกล่าว เพื่อรองรับงานที่ใช้ความรู้ด้านดิจิทัลและการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง

ประการสุดท้าย เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ในวงกว้างมากขึ้น โดยผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลาและในราคาที่ประหยัดผ่านแพลตฟอร์มหรือหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ (Massive Open Online Courses: MOOCs) จากการสำรวจของ Eurostat พบว่า อัตราการเข้าถึงการศึกษาสำหรับกลุ่มประชาชนวัย 25 ถึง 64 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35 ในปี ค.ศ. 2007 เป็น ร้อยละ 45 ในปี ค.ศ. 2016 เนื่องจากการแพร่หลายของแอปพลิเคชันด้านดิจิทัล อย่างไรก็ตามการเรียนผ่านระบบออนไลน์ยังคงมีความท้าทายในด้านการพัฒนาระบบรองรับ เช่น ระบบมาตรฐาน ระบบประเมิน และรับรองสมรรถนะการฝึกอบรมแบบออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ปัญหาด้านช่องว่างทางด้านดิจิทัล (Digital divide) ซึ่งหมายถึงการมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล และการขาดความรู้และทักษะด้านดิจิทัลและข้อมูลอันจะนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการเรียนรู้ จะเป็นความท้าทายหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงเมื่อการเรียนรู้ถูกเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิทัลมากขึ้น

6. การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (โควิด-19) สถานการณ์วิกฤตที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดเป็นบริบทที่สำคัญที่ระบบการศึกษาและการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเกิดขึ้นของสถานการณ์ดังกล่าว ตัวอย่างของสถานการณ์วิกฤต เช่น การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ทำให้เกิดการจำกัดการเคลื่อนย้ายของผู้คนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และทำให้กลุ่มธุรกิจบางกลุ่มที่ถูกมองว่าเป็นธุรกิจที่ไม่จำเป็นต้องหยุดดำเนินกิจการชั่วคราว เช่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และค้าปลีก ทำให้เกิดภาวะว่างงานทั่วโลก โดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ได้คาดการณ์ว่าภาวะการแพร่ระบาดดังกล่าว จะส่งผลให้เกิดการว่างงาน 205 ล้านคน ในปี 2022 (คิดเป็นอัตราการว่างงานที่ร้อยละ 5.7 สูงกว่าในปี 2019 ซึ่งมีตัวเลขว่างงานอยู่ที่ 187 ล้านคน กลุ่มแรงงานที่มีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มบัณฑิตจบใหม่และแรงงานกลุ่มคนหนุ่มสาวที่ยังมีประสบการณ์การทำงานไม่สูง และมีทักษะที่ยังไม่ชำนาญเพียงพอ แรงงานกลุ่มผู้สูงวัย (ที่มีผลิตภาพแรงงานต่ำ) แรงงานอิสระที่ทำงานในเศรษฐกิจนอกระบบ (informal sector) และไม่ได้รับการคุ้มครองโดยสวัสดิภาพแรงงานขั้นพื้นฐานของรัฐ รวมถึงแรงงานต่างชาติหรือแรงงานอพยพ ภาวะการว่างงานดังกล่าวส่งผลให้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก ส่งผลทำให้อุปสงค์ทั่วโลกลดลง ผู้บริโภคมีมุมมองทางลบต่อเศรษฐกิจในอนาคต ไม่กล้าใช้เงิน ครวญเรื่องใช้จ่ายน้อยลง และในระยะยาวแรงงานที่ว่างงานมานานจะกลับเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ยาก

การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จะทำให้เกิดความปกติใหม่ของกิจกรรมในภาคอุตสาหกรรมหลายประการ ซึ่งจะส่งผลให้ความต้องการกำลังแรงงานในตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงตาม เช่น ภาคการผลิตจำเป็นต้องเร่งเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล (Digitalization) และปรับใช้ระบบอัตโนมัติ (automation) เพื่อให้กิจกรรมการผลิตยังสามารถดำเนินไปได้ในช่วงการจำกัดการเคลื่อนย้ายของผู้คน นอกจากนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดยังเป็นแรงกดดันให้ภาคการผลิตลดต้นทุน โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัตโนมัติเข้ามาทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และระบบดิจิทัลยังช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้ประกอบ โดยช่วยส่งเสริมการเข้าถึงตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ รวมถึงการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานโลกผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะทำให้แต่ละประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคเศรษฐกิจ ภาคครัวเรือน ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านสุขภาพมากขึ้น แต่ในทางกลับกันจะทำให้ประเด็นปัญหาทางสังคมบางประการทวีความรุนแรง เช่น การแก้ปัญหาความยากจนจะทำให้ช้าลง อีกทั้งแนวโน้มด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการใช้พลังงานสะอาดจะชะลอลงในประเทศกำลังพัฒนาที่มีต้นทุนทางเทคโนโลยีไม่สูง และจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจก่อน อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมน่าจะดำเนินต่อไปได้ ในประเทศพัฒนาแล้วและเป็นเจ้าของเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น แต่ละประเทศจึงจำเป็นต้องเร่งสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ทั้งเพื่อแย่งชิงการลงทุนจากต่างประเทศ (foreign direct investment: FDI) และเพื่อธำรงรักษาหรือแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าโลก (global value chain : GVC) โดยการชูจุดเด่นด้านทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะและความรู้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกถือเป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญในการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันดังกล่าว

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ชำต้นที่มีนัยต่อการปรับตัวของประเทศไทยส่งผลให้เกิดความต้องการกำลังคนรูปแบบใหม่ที่มีทักษะและความรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์โลก ซึ่งเป็นโจทย์ท้าทายและถือเป็นตัวเร่งที่สำคัญของประเทศไทยต่อการพัฒนาระบบส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่เอื้อให้คนทุกกลุ่ม ทุกช่วงอายุได้พัฒนาทักษะให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การเรียนจากระบบการศึกษา เพียงครั้งเดียวเพื่อใช้งานตลอดชีวิตจึงไม่เพียงพอที่จะตอบโจทย์วิถีชีวิตใหม่

สถานการณ์การจัดการเรียนรู้ในประเทศไทย

บทบาทของกรมส่งเสริมการเรียนรู้กับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในมิติต่าง ๆ การจัดการศึกษาของประเทศไทยต้องพัฒนาระบบส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ ศักยภาพ และสมรรถนะที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกและขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ได้กำหนดถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไว้ว่า “...รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต...”

จากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประเทศไทยจึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สำคัญ ๆ ไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพและทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.2 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.3 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัว ให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มและการสร้างระบบ การศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

โดยในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้กำหนดไว้ว่า เน้นการจัดระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนากลไกต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษาออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การยกระดับทักษะการให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก-เขียนได้-คิดเลขเป็น โดยระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติ และแรงบันดาลใจที่อยากเรียนรู้ การสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ขณะเดียวกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570 ได้กำหนดเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ ดังนี้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนในสังคมสูงวัยที่มีช่วงชีวิตที่หลากหลายมากขึ้น ซึ่งจะกระทบต่อระบบการเรียนรู้ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะให้ได้ตลอดเวลา รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงและเทียบโอนสมรรถนะอย่างมีคุณภาพและไร้รอยต่อ ในขณะที่คนไทยยังขาดทักษะชีวิต ในหลายด้าน อาทิ ความรอบรู้ด้านการเงินที่ทำให้บางคนเข้าไปอยู่ในวงจรของหนี้ในระบบและนอกระบบ ความรอบรู้ด้านดิจิทัลที่รวมถึงความสามารถในการรับมือกับข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาด การรู้เท่าทันสื่อ รวมถึงระบบนิเวศควรเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชากรทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพทั้งบนพื้นที่กายภาพ และบนพื้นที่เสมือนจริง ขณะที่กลุ่มเข้าไม่ถึงจะต้องมีมาตรการกำจัดอุปสรรคต่าง ๆ ให้สามารถเข้ามาเรียนรู้ และพัฒนาทักษะได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น ทั้งนี้ ได้กำหนดไว้ในหมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงมุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาตามกลยุทธ์การพัฒนาและกลยุทธ์ย่อยที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย

1) ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาเมืองเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลาย ทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง โดยกำหนดมาตรการจูงใจที่เหมาะสมเพื่อให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนโดยเฉพาะผู้ประกอบการสตาร์ทอัพสร้างพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มีสาระที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่ม ครอบคลุมทุกพื้นที่ เข้าถึงได้ง่ายทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้ และใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและแสดงศักยภาพอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างค่านิยม และพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2) สร้างสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยการสร้างสื่อที่ใช้ภาษาถิ่นเพื่อให้ประชาชนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาหลักเข้าถึงได้ สื่อทางเลือกสำหรับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางการได้ยิน รวมถึงสนับสนุนกลุ่มประชากรที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจให้เข้าถึงสื่อในราคาที่เข้าถึงได้

3) การพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตของประเทศให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภททั้งในระบบสายสามัญ สายอาชีพ การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ตั้งแต่มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา และนอกระบบ เพื่อสร้างความคล่องตัว และเปิดทางเลือกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ

4) กำหนดมาตรการจูงใจให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจัดให้มีแหล่งเงินทุนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ การพัฒนาเครดิตการฝึกอบรมสำหรับคนทุกกลุ่ม การจัดสรรสิทธิพิเศษในการเข้ารับบริการฝึกอบรม การเข้าชมแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมให้เอกชนที่ผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา จัดทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยกำหนดเงื่อนไขการให้ใช้ ผลผลิตโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยจัดทำข้อมูลและส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายของกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายในอนาคตของตนเอง และสามารถเทียบโอนประสบการณ์ได้ ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับให้มีความเข้าใจและมีสมรรถนะในการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่มีความต้องการที่ซับซ้อน

และในปี พ.ศ. 2566 ได้มีการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 เป็นกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ขึ้น โดยบทบัญญัติมาตรา 5 กำหนดว่า การส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคล ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ใฝ่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทย และสังคมโลก ได้อย่างมีความสุข กับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือ ปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น

มาตรา 6 กำหนดว่า ให้กรมมีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- (1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต
- (2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
- (3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

นอกจากการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง กรมอาจจัดส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้ ทั้งนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรี กำหนด ประกาศดังกล่าวให้ระบุเป้าหมาย แนวทาง และวิธีการไว้ด้วย

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้คำนึงถึงความหลากหลายและความต้องการของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเรียนรู้และเข้าถึง แหล่งเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาประเทศในเรื่อง การส่งเสริมการเรียนรู้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามมาตรา 6 (1) เพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงานในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อเป็นทิศทาง ในการดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้การสร้างระบบการเรียนรู้ที่สามารถรองรับความต้องการ การเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะของกลุ่มเป้าหมายได้ตลอดเวลา อันนำไปสู่การยกระดับการเรียนรู้ในทุกมิติของประชาชน ทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่าง เต็มศักยภาพ

ตอนที่ 2 การเรียนรู้ตลอดชีวิต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 54 วรรคสาม ประกอบกับมาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา (4) บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยสร้างโอกาสให้ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียน หรือผู้ซึ่งพ้นวัยที่จะศึกษาในโรงเรียน หรืออยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเรียนรู้ และเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง และพัฒนาศักยภาพ ทักษะ ความเชี่ยวชาญได้ตามความถนัด จึงได้มีการประกาศพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2566 เพื่อบัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการเรียนรู้ตามความต้องการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาบุคคล ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รู้จักสิทธิควบคู่กับหน้าที่และความรับผิดชอบ ภูมิใจและตระหนักในความสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รู้จักความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ไม่เรียนรู้ มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งมีสำนึกในความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ มีความเป็นพลเมืองที่สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างผาสุกกับเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต ที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือ ปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 6 ให้กรมมีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- (1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต
- (2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
- (3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

นอกจากการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตามวรรคหนึ่ง กรมอาจจัดส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้ ทั้งนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนด ประกาศดังกล่าวให้ระบุเป้าหมาย แนวทาง และวิธีการไว้ด้วย

2.1 กรอบแนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.1.1 หลักการ

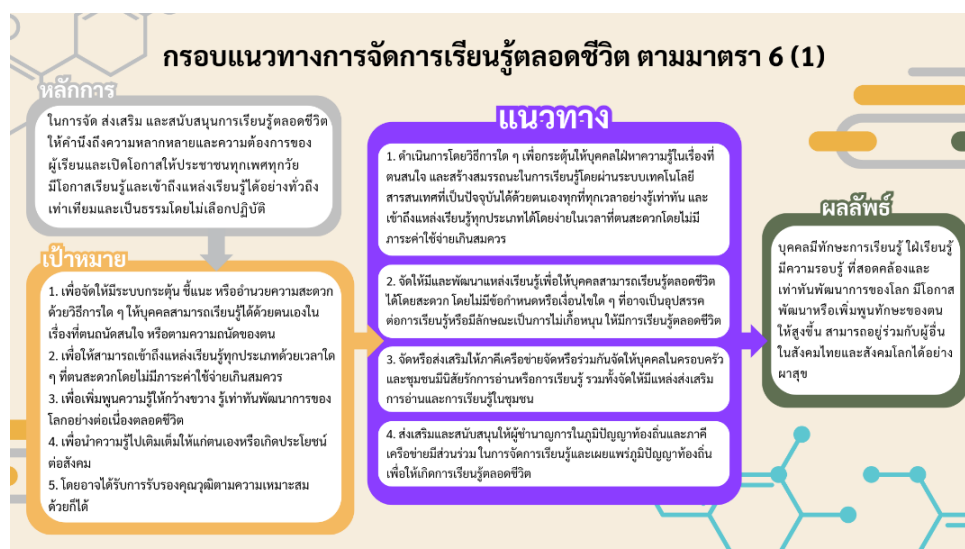
ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้คำนึงถึงความหลากหลายและความต้องการของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียมและเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ

2.1.2 เป้าหมาย

1. เพื่อจัดให้มีระบบกระตุ้น ชี้นำ หรืออำนวยความสะดวกด้วยวิธีการใด ๆ ให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนสนใจ หรือตามความถนัดของตน
2. เพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ในเวลาใด ๆ ที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร
3. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
4. เพื่อนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองหรือเกิดประโยชน์ต่อสังคม
5. โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

2.1.3 แนวทาง

1. ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลเฝ้าหาความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้โดยง่ายในเวลาที่เหมาะสมโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร
2. จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุน ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. จัดหรือส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายจัดหรือร่วมกันจัดให้บุคคลในครอบครัวและชุมชนมีนิสัยรักการอ่านหรือการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในชุมชน
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต		
2.2.1	ความหมาย	การจัดสภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องที่สนใจ ความต้องการหรือตามความถนัดของตน ที่สามารถเพิ่มพูนทักษะ สมรรถนะ ความรู้ให้กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งนำความรู้ไปเติมเต็มให้แก่ตนเองหรือเกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยเป็นการเรียนรู้แบบไม่มีหลักสูตร สามารถเรียนรู้ได้โดยสะดวกทุกที่ทุกเวลา หลากหลายรูปแบบ และสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ โดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสมด้วยก็ได้
2.2.2	กลุ่มเป้าหมาย	ประชาชนทุกคนทุกช่วงวัย
2.2.3	การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1) จัด ส่งเสริม สนับสนุน ให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง ที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และเป็นไปตามพัฒนาการของโลก 2) จัดทำแผนการดำเนินงานการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของหน่วยงานการศึกษา สถานศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้ 3) จัดให้มีระบบกระตุ้น ชี้นำ หรืออำนวยความสะดวก ด้วยวิธีการใด ๆ ให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่สนใจหรือตามความถนัดของตน 4) จัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านหรือการเรียนรู้อย่างทั่วถึง 5) จัด ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการเรียนรู้ (อาสาสมัคร สกร.) เพื่อส่งเสริมการอ่าน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน 6) จัดทำกลไกการสนับสนุน การดำเนินงานของภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัด ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย 7) ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ในเวลาใด ๆ ที่สะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร 8) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น 9) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา 10) ส่งเสริมให้มีการออกใบรับรองความรู้และจัดทำระบบรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสม

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต		
		11) ให้บริการความรู้ที่กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถนำความรู้ไปเติมเต็มให้แก่ตนเองหรือเกิดประโยชน์ต่อสังคม 12) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐานและกระจายไปอย่างทั่วถึง 13) พัฒนาวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ระบบธนาคารหน่วยกิต และมีหลักฐานหรือบันทึกผลการเรียนรู้เพื่อสามารถนำไปยื่นเสนอรับรองคุณวุฒิได้ 14) ให้การรับรองมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อื่นที่ไม่ได้สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งนี้ โดยมีกลไกสนับสนุนตามสมควรให้กับแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินการตามมาตรฐาน 15) พัฒนาระบบการกำกับ ติดตามผลหน่วยจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และ เครือข่ายแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
2.2.4	ลักษณะการจัด ส่งเสริม และ สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1) จัดในสถานศึกษา หน่วยจัด หรือแหล่งเรียนรู้ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ 2) จัดร่วมกับภาคีเครือข่าย/แหล่งเรียนรู้อื่น 3) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย/แหล่งเรียนรู้อื่นจัด โดยมีกลไกในการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้
2.2.5	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้โดยห้องสมุดประชาชน 2) จัดการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยหน่วยงานการศึกษา/ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา 3) จัดการเรียนรู้โดยผ่านสื่อดิจิทัลในรูปแบบแพลตฟอร์มการเรียนรู้ สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์เพื่อการศึกษา 4) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้โดยหน่วยจัดการเรียนรู้ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ 5) จัดการเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย/แหล่งเรียนรู้/ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่น
2.2.6	วิธีการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	พัฒนารูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความถนัดและวิถีของผู้เรียน เช่น 1) การเรียนรู้ด้วยระบบออนไลน์ 2) การเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ สกร. DoleDemy 3) การเรียนรู้ผ่านโปรแกรมการเรียนรู้ 4) การออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง 5) การเรียนรู้ผ่านโครงการ 6) การมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้า

แนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต		
		7) การจับคู่การเรียนรู้ การฝึกงานเพื่อการเรียนรู้ 8) การเรียนรู้ผ่านนิทรรศการเคลื่อนที่ นิทรรศการถาวร 9) การเรียนรู้แบบ Active Learning 10) การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการค่าย 11) การเรียนรู้ผ่านรายการวิทยุเพื่อการศึกษา รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา 12) การเรียนรู้ผ่านหลักสูตรระยะสั้นที่สถานศึกษาหรือแหล่งเรียนรู้จัด 13) วิธีการเรียนรู้อื่น ๆ
2.2.7	การประเมิน	ประเมินตามรูปแบบ วิธีการจัดการเรียนรู้ (การเข้าร่วมกิจกรรม ความพึงพอใจ ฯลฯ)
2.2.8	ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการเรียนรู้	1) การกำหนดเกณฑ์ค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บจากบุคคลในแหล่งเรียนรู้ สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเป็นไปตามประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ 2) การกำหนดเกณฑ์ค่าใช้จ่ายที่ขอรับการสนับสนุนจากรัฐโดยคิดเป็นรายหัว สำหรับการเข้ารับบริการในแหล่งเรียนรู้
2.2.9	การบริหารงบประมาณในการจัดการเรียนรู้	การดำเนินการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบหรือวิธีการใด ๆ ให้ยึดแนวทางเบิกจ่ายงบประมาณตามระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดฝึกอบรมประชาชน การจัดหลักสูตรระยะสั้น

2.3 การขับเคลื่อนการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

	แนวทางการดำเนินงาน	วิธีการขับเคลื่อน การจัด ส่งเสริม และสนับสนุน
1	ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลเฝ้าหาความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้โดยง่ายในเวลาที่เหมาะสม โดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร	1) จัดทำระบบแนะแนว และการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนถนัด สนใจ หรือตามความต้องการ 2) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัย สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา 3) จัดให้มี Platform การเรียนรู้ และโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ถนัด สนใจได้ทุกที่ทุกเวลา 4) จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่ายรายบุคคลในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้โดยไม่ให้เป็นภาระเกินสมควรต่อผู้เรียน 5) จัดให้มีการออกใบรับรองความรู้ และจัดทำระบบรับรองคุณวุฒิจากการเรียนรู้ตลอดชีวิต 6) จัดและส่งเสริมให้มีระบบการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ง่าย โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเกินสมควร
2	จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุน ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐานและกระจายไปอย่างทั่วถึง 2) จัด ส่งเสริม และสนับสนุนสภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดในแหล่งเรียนรู้เพื่อให้คนพิการและบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และเรียนรู้ได้โดยสะดวก 3) จัดและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานแหล่งเรียนรู้ของประเภทนั้น ๆ โดยมีกลไกสนับสนุนตามสมควรให้กับแหล่งเรียนรู้ ที่ดำเนินการตามมาตรฐาน

	แนวทางการดำเนินงาน	วิธีการขับเคลื่อน การจัด ส่งเสริม และสนับสนุน
		4) จัดทำเกณฑ์มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ในแต่ละประเภทและดำเนินการให้การรับรองแหล่งเรียนรู้ ที่ดำเนินงานตามมาตรฐานสำหรับการได้รับการสนับสนุนอื่น ๆ จากรัฐ 5) ผสมผสานแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลไว้ด้วยกัน ให้ผู้เรียนเข้าถึงการใช้บริการได้ง่าย สะดวก สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้ง แหล่งเรียนรู้ในสถานที่ตั้งและผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนและผู้ให้บริการสามารถพูดคุย โต้ตอบ อธิบายให้คำแนะนำได้ทันที มีการจัดระบบข้อมูลที่ครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือปลอดภัยในการใช้งาน ทั้งในด้านข้อมูลและความเป็นส่วนตัว มีลักษณะแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ 6) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลให้ผู้เรียนได้ทดลองเผชิญกับสถานการณ์เสมือนจริงสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ตอบโจทย์ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน เช่น การใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) และความเป็นจริงเสมือน Virtual Reality (VR) ในการให้บริการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เป็นต้น การให้บริการรับชมรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การให้ผู้เรียนเข้าถึงการอ่านได้ทุกที่ทุกเวลา เช่น การให้บริการห้องสมุดออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) 7) เปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ให้ประชาชนผู้เรียนได้แสดงความสามารถอย่างหลากหลาย เช่น การแสดงผลงาน การแสดงความสามารถ การสร้างโครงงานและนวัตกรรม 8) จัดให้มีระบบฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงข้อมูลด้านการบริหารจัดการ

	แนวทางการดำเนินงาน	วิธีการขับเคลื่อน การจัด ส่งเสริม และสนับสนุน
		การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้และอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรและพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกในการจัดและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 9) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่หลากหลาย ทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริงในชุมชนโดยจัดทำมาตรการจูงใจที่เหมาะสม 10) ส่งเสริมให้เกิดนิเวศการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่นที่เน้นชุมชนเป็นฐาน สร้างแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน ที่ใช้หลักการสร้างสรรค์ ต่อยอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างนวัตกรรมในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก 11) จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยบูรณาการกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน พัฒนาวิทยากรและอาสาสมัครให้มีความรู้เพียงพอ พร้อมทั้งจะให้บริการ ให้คำปรึกษาและแนะแนวการเรียนรู้
3	จัดหรือส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดให้บุคคลในครอบครัวและชุมชนมีนิสัยรักการอ่านหรือการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในชุมชน	1) จัดกิจกรรมและจัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านหรือการเรียนรู้ 2) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวกันเป็นภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย และทั่วถึง รวมทั้งร่วมกับภาคีเครือข่ายจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ที่สามารถให้บริการการเรียนรู้ได้ทุกรูปแบบ

	แนวทางการดำเนินงาน	วิธีการขับเคลื่อน การจัด ส่งเสริม และสนับสนุน
		ทุกที่ทุกเวลา และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง 3) สร้างระบบกลไกส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายและเกิดความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการจัด ร่วมจัด หรือร่วมส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน 4) จัดตั้งคณะกรรมการ ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ระดับประเทศ ระดับกรม รวมถึงจัดให้มีคณะกรรมการหรืออนุกรรมการระดับจังหวัด ระดับสถานศึกษาและระดับตำบล ที่ประกอบด้วย ผู้แทน จากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือ และใช้ทรัพยากรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด 5) จัดให้มีอาสาสมัคร สกร. เพื่อการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน 6) ผลักดันให้การส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เป็นวาระแห่งชาติ 7) จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยบูรณาการกับชุมชนและแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน พัฒนาวิทยากรและอาสาสมัคร สกร. ให้มีความรู้ พร้อมที่จะให้บริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนวการเรียนรู้
4	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1) ร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอด ประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญาให้แก่ประชาชน

	แนวทางการดำเนินงาน	วิธีการขับเคลื่อน การจัด ส่งเสริม และสนับสนุน
		2) สนับสนุนการจัดระบบความรู้และ สารสนเทศของผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย และส่งเสริม ให้มีการใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยมี การยกย่อง ให้เกียรติ จัดสวัสดิการและ เครื่องมือเพื่อให้สามารถร่วมจัดการเรียนรู้ ได้อย่างเต็มศักยภาพ

ตอนที่ 3 บทบาท ภารกิจ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

บทบาท กอง สำนัก กลุ่ม/ศูนย์ กรมส่งเสริมการเรียนรู้

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่องที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย และเป็นไปตามพัฒนาการของโลก
2. พัฒนารูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทโดยสะดวก
3. ส่งเสริม สนับสนุน ตลอดจนจัดให้มีการผลิตและพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งนำโปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หน่วยงานอื่นจัดทำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. จัดทำแผนงาน /โครงการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับแผนส่งเสริมการเรียนรู้ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้
5. พัฒนานวัตกรรมและมาตรการเพิ่มพูนทักษะ สมรรถนะ ความรู้ของบุคคลให้กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลก และพัฒนาคนเชิงคุณภาพทุกช่วงวัย
6. พัฒนานวัตกรรมและมาตรการส่งเสริมการอ่านและเรียนรู้ รวมทั้งสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
7. จัดทำระบบกระตุ้น ชี้นำ หรืออำนวยความสะดวกด้วยวิธีการใด ๆ ให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่สนใจหรือตามความถนัดของตน
8. จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในการให้บริการในแหล่งเรียนรู้ที่มีอัตราที่เหมาะสมและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายของผู้เรียน
9. จัดทำค่าใช้จ่ายต่อหัวในการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัด ส่งเสริม สนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิตของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

10. จัดทำมาตรการ แรงจูงใจ เพื่อเป็นกลไกการสนับสนุน การดำเนินงานของภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
11. ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น
12. จัด ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีอาสาสมัครส่งเสริมการเรียนรู้ (อาสาสมัคร สกร.) เพื่อส่งเสริม การอ่านและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน
13. ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถ เรียนรู้และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา
14. ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ เข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่และทุกเวลา
15. จัดทำระบบ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงกิจกรรม รูปแบบ วิธีการให้บริการ ในแหล่งเรียนรู้อย่างกว้างขวาง
16. จัดทำมาตรฐานแหล่งเรียนรู้แต่ละประเภท กำหนดเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งเรียนรู้ การรับรองมาตรฐานแหล่งเรียนรู้ และให้การรับรองมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้อื่นที่ไม่ได้ สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้
17. จัดทำกลไกสนับสนุนให้กับแหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินการตามมาตรฐาน
18. กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการออกใบรับรองความรู้ และจัดทำระบบรับรองคุณวุฒิตามความ เหมาะสม
19. พัฒนาวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ระบบธนาคารหน่วยกิต และมีหลักฐานหรือบันทึก ผลการเรียนรู้เพื่อจะสามารถยื่นเสนอรับรองคุณวุฒิได้
20. พัฒนาระบบการกำกับ ติดตามผลหน่วยจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เครือข่ายแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ
21. ส่งเสริมและพัฒนา ครู และผู้รับผิดชอบให้มีความเข้าใจและความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมาย

บทบาทสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

บทบาท สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
1. ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลเฝ้าหาความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะ ในการเรียนรู้โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเอง ทุกที่ ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้โดยง่าย ในเวลาที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร	1.1 จัดทำระบบแนะแนว และการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนถนัดสนใจ หรือตามความต้องการ	1. กำหนดแนวทางการจัดทำระบบแนะแนวให้กับสถานศึกษา กระตุ้นให้ประชาชนสนใจใฝ่รู้ 2. รวบรวม หรือจัดทำระบบเชื่อมโยงฐานข้อมูลการแนะแนวในระดับจังหวัด	สนับสนุนทรัพยากรในการจัดทำระบบแนะแนว และการกระตุ้นให้ประชาชนสนใจใฝ่รู้ให้กับสถานศึกษา	1. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อกำกับติดตามการดำเนินงานตามระบบแนะแนว กระตุ้นให้ประชาชนสนใจใฝ่รู้ 2. จัดทำเครื่องมือติดตามประเมินผล 3. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงาน
	1.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเอง ทุกที่ทุกเวลา	1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาเทคโนโลยี ทั้ง Hardware Software และสัญญาณเครือข่าย	1. สสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ 2. ประเมินความรู้และทักษะด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศของครู
	1.3 จัดให้มี Platform การเรียนรู้ และโปรแกรมการเรียนรู้และให้มีเพื่อสร้างสมรรถนะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ถนัด สนใจได้ทุกที่ทุกเวลา	1. พัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ หรือ Platform หรือ ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้และนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้	1. จัดสรรทรัพยากรคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ให้กับสถานศึกษา 2. ประสานข้อมูลประชาสัมพันธ์ และบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานการศึกษาในจังหวัด และภาคีเครือข่ายในการสร้าง	1. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การใช้โปรแกรมการเรียนรู้หรือ Platform เป็นระยะ 2. นำผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล มาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		2. พัฒนาครูในการใช้โปรแกรม การจัดการเรียนรู้	การรับรู้ การพัฒนา และการใช้ โปรแกรมการเรียนรู้ หรือ Platform	
	1.4 จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่าย รายบุคคลในการให้บริการ แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้โดยไม่ให้ เป็นภาระเกินสมควรต่อผู้รับ บริการ	ประชุมชี้แจงรายละเอียด เกี่ยวกับเกณฑ์ค่าใช้จ่ายราย บุคคลที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดทำขึ้น ให้แก่สถานศึกษา		ติดตามผลการดำเนินงาน ของสถานศึกษาตามกรอบที่ กรมส่งเสริมการเรียนรู้จัดทำขึ้น
	1.5 จัดให้มีการออกใบรับรอง ความรู้ และจัดทำระบบรับรอง คุณวุฒิจากการเรียนรู้ตลอดชีวิต	สร้างการรับรู้ ความเข้าใจและ แนวทางการดำเนินงาน การรับรอง ความรู้ รับรองคุณวุฒิและระบบ การสะสมผลการเรียนรู้ให้แก่ สถานศึกษา	1. ให้สถานศึกษาดำเนินการ ออกใบรับรองความรู้ ระบบ สะสมผลการเรียนรู้ และระบบ รับรองคุณวุฒิตามมาตรฐาน ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด 2. ประสานเชื่อมโยงกับสถาบัน การศึกษาหรือหน่วยงานอื่นใน การสนับสนุน การใช้ประโยชน์ จากผลการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับใช้ในการเทียบเคียง เทียบโอนผลการเรียนทักษะ ความรู้และประสบการณ์ สมรรถนะ และสะสมหน่วยการเรียนรู้	ตรวจสอบการออกใบรับรอง ความรู้ และระบบการสะสม ผลการเรียนรู้ ของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพ ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	1.6 จัดและส่งเสริมให้มีระบบ การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ง่าย โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเกินสมควร	กำหนดให้สถานศึกษาสำรวจ จัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ตาม ความต้องการของผู้เรียนใน พื้นที่	รวบรวมข้อมูล และจัดทำ สารสนเทศแหล่งเรียนรู้ใน พื้นที่ระดับจังหวัด	1. รวบรวมข้อมูล และจัดทำ สารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ระดับจังหวัด 2. กำกับ ติดตามให้สถานศึกษา จัดทำรายงานฐานข้อมูลแหล่ง เรียนรู้ในพื้นที่
2. จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ ตลอดชีวิต ได้โดยสะดวก โดยไม่มี ข้อกำหนด หรือเงื่อนไขใด ๆ ที่ อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุน ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต	2.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสังกัด กรมส่งเสริมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ อื่น ๆ และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ ให้มีมาตรฐานและกระจายไป อย่างทั่วถึง	1. รวบรวมข้อมูลเพื่อวางแผน ร่วมกับสถานศึกษาในการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสังกัดกรม ส่งเสริมการเรียนรู้ 2. ประชุมชี้แจง ร่วมกับสถานศึกษา กำหนดแนวทาง การพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ของสถานศึกษาตามประเภท ของแหล่งเรียนรู้	1. สนับสนุนทรัพยากรให้กับ แหล่งเรียนรู้ในสังกัดกรมส่งเสริม การเรียนรู้ 2. สนับสนุนให้สถานศึกษา ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ร่วมกับภาคีเครือข่ายพัฒนา แหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐาน	1. แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามประเมินผล 2. นิเทศ ติดตามและประเมินผล ตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการ เรียนรู้กำหนด
	2.2 จัด ส่งเสริม และสนับสนุน สภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดในแหล่ง เรียนรู้เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัย คนพิการและบุคคลซึ่งมีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถเข้าถึง แหล่งเรียนรู้และได้โดยสะดวก	สร้างการรับรู้และความเข้าใจ กับสถานศึกษาในแนวทางการ ดำเนินงาน เกี่ยวกับการจัดสภาพ แวดล้อม สื่อ บริการ และความ ช่วยเหลืออื่นใด ให้กับประชาชน ทุกช่วงวัย คนพิการและบุคคล ซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษ	สนับสนุนงบประมาณในการจัด สภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และ สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับ ประชาชนทุกช่วงวัย คนพิการ และบุคคลซึ่งมีความต้องการ จำเป็นพิเศษให้แก่สถานศึกษา	นิเทศ ติดตามประเมินผลการ จัดสภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย คนพิการและบุคคล ซึ่งมีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.3 จัดและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ ที่เป็นไปตามมาตรฐาน ของแหล่งเรียนรู้นั้น ๆ โดยมี กลไกสนับสนุนตามสมควรให้กับ แหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินการตาม มาตรฐาน	1. ชี้แจงมาตรฐานของแหล่ง เรียนรู้ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนดให้กับสถานศึกษาทราบ 2. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ แหล่ง เรียนรู้ สถานศึกษา ครู และ บุคลากรทาง การศึกษาที่จัด และส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ตาม มาตรฐานของแหล่งเรียนรู้	1. สนับสนุนทรัพยากร คน วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณในการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา 2. ประสานข้อมูลประชาสัมพันธ์ และบูรณาการความร่วมมือกับ หน่วยงานการศึกษาในจังหวัด และภาคีเครือข่ายในการสร้าง การรับรู้ การพัฒนา และการใช้ แหล่งเรียนรู้ ที่เป็นไปตาม มาตรฐานของแหล่งเรียนรู้นั้น ๆ	1. แต่งตั้งคณะกรรมการ นิเทศ ติดตามและประเมินผลแหล่ง เรียนรู้ 2. นิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ ตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการ เรียนรู้กำหนด
	2.4 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน แหล่งเรียนรู้ในแต่ละประเภท และดำเนินการให้การรับรอง แหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงานตาม มาตรฐานสำหรับการได้รับการ สนับสนุนอื่น ๆ จากรัฐ	1. ชี้แจงเกณฑ์มาตรฐานของ แหล่งเรียนรู้ที่กรมส่งเสริม การเรียนรู้ กำหนดให้ กับ สถานศึกษาทราบ 2. ส่งเสริมให้ สถานศึกษา ปฏิบัติงานตามเกณฑ์เพื่อให้ผ่าน เกณฑ์มาตรฐาน	พัฒนาบุคลากรในการนำเกณฑ์ มาตรฐานไปใช้	นิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานของแหล่งเรียนรู้ ตามเกณฑ์ มาตรฐานที่ กรม ส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.5 ผสมผสานแหล่งเรียนรู้ทาง กายภาพและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล ไว้ด้วยกันให้ผู้เรียนเข้าถึงการใช้ บริการได้ง่าย สะดวก สามารถ เรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งแหล่งเรียนรู้ ในสถานที่ตั้งและผ่านระบบ ออนไลน์ ผู้เรียนและผู้ให้บริการ สามารถพูดคุย ได้ตอบอธิบายให้ คำแนะนำได้ทันที มีการจัดระบบ ข้อมูลที่ครบถ้วนและมีความ น่าเชื่อถือปลอดภัยในการใช้งาน ทั้งในด้านข้อมูลและความเป็น ส่วนตัว มีลักษณะแบบเครือข่าย สังคมออนไลน์	1. ส่งเสริมให้สถานศึกษา ผสมผสาน แหล่งเรียนรู้ที่มีสถานที่ ตั้งอย่างชัดเจน และแหล่ง เรียนรู้ที่อยู่ในรูปแบบดิจิทัล 2. ส่งเสริมให้สถานศึกษา ใช้แหล่งเรียนรู้ที่ผสมผสานทาง กายภาพและดิจิทัลเพื่อประโยชน์ ในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. สนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร วิทยากร องค์ความรู้ให้กับ สถานศึกษา 2. พัฒนาครู ให้มีทักษะ ความสามารถ ในการจัดผสม ผสานแหล่งเรียนรู้	1. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษา 2. นำผลมาร่วมกับสถานศึกษา ในการวางแผนพัฒนา
	2.6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบ ดิจิทัลให้ผู้เรียนได้ทดลองเผชิญ กับสถานการณ์ เสมือนจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ตอบโจทย์ความต้องการ และ ความถนัดของผู้เรียน เช่น การใช้ เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม	1. สำรวจ รวบรวม ครูและบุคลากร ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้าน ดิจิทัล เพื่อเป็นวิทยากร/ถ่ายทอด ความรู้พัฒนาครู และบุคลากร 2. ร่วมกับสถานศึกษาวางแผน พัฒนาครูให้สามารถใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	พัฒนาครู และบุคลากรให้ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน การจัดการเรียนรู้	นิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษา และนำผลไปวางแผนพัฒนา

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	Augmented Reality (AR) และ ความเป็นจริงเสมือน Virtual Reality (VR) ในการให้บริการ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เป็นต้น การให้บริการรับชม รายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อ การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การให้ผู้เรียนเข้าถึงการอ่านได้ ทุกที่ ทุกเวลา เช่น การให้บริการ ห้องสมุดออนไลน์ ห้องสมุด ดิจิทัล (Digital Library)	3. ส่งเสริมให้สถานศึกษานำ ผู้เรียน เรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้		
	2.7 เปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ให้ ประชาชนและผู้เรียนได้แสดง ความสามารถอย่างหลากหลาย เช่น การแสดงผลงาน การแสดง ความสามารถ การสร้างโครงงาน และนวัตกรรม	1. ร่วมกับสถานศึกษากำหนด แนวทางการเปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ 2. ร่วมกันจัดแสดงผลงาน เช่น มหกรรมการเรียนรู้ การประกวด โครงงาน นวัตกรรม การขายสินค้า และผลิตภัณฑ์ของผู้เรียน	สนับสนุนงบประมาณ การจัด กิจกรรมการเปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ ของสถานศึกษา ให้สามารถจัด กิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ	ประเมินการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้
	2.8 จัดให้มีระบบฐานข้อมูลแหล่ง เรียนรู้ที่เชื่อมโยงข้อมูลด้านการ บริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ทั้งภายใน	ส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบ ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ทั้ง ภายในและภายนอกที่เชื่อมโยง ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ	สนับสนุนงบประมาณ และ ทรัพยากรคน วัสดุอุปกรณ์ องค์ความรู้ให้แก่สถานศึกษา	1. กำกับ ติดตาม ความเป็น ปัจจุบัน ของการจัดทำระบบ ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ของ สถานศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	และภายนอกองค์กรและพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและ ความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	การจัดการเรียนรู้ องค์กรความรู้ และอื่น ๆ		2. ติดตามการนำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์ 3. กำกับ ติดตาม ให้มีการรายงาน และนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนา
	2.9 ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย พัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัด การเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน	ส่งเสริมให้สถานศึกษาแสวงหา เครือข่ายความร่วมมือ	สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำ MOU เครือข่าย	รวบรวมข้อมูลเครือข่ายความ ร่วมมือของสถานศึกษาใน ภาพรวมของจังหวัด
	2.10 ส่งเสริมให้เกิดนิเวศการ เรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่นที่เน้น ชุมชนเป็นฐาน สร้างแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริม สมรรถนะผู้เรียน ที่ใช้หลักการ สร้างสรรค์ ต่อยอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างนวัตกรรม ในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวทาง การพัฒนาประเทศและการ เปลี่ยนแปลงของสังคมโลก	ส่งเสริมสถานศึกษาในการสร้าง นิเวศการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น ที่เน้นชุมชนเป็นฐาน	ให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ เพิ่มองค์ความรู้ ในการสร้าง นิเวศการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา	นิเทศ ติดตาม การดำเนินงาน ของสถานศึกษาเพื่อนำมา วางแผนพัฒนา
	2.11 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการกับชุมชนและ แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน พัฒนาวิทยากรและอาสาสมัคร	1.ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการ เรียนรู้ตลอดชีวิตโดยบูรณาการ กับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ที่มี อยู่ในชุมชน	1. ประสานข้อมูลประชาสัมพันธ์ และบูรณาการความร่วมมือกับ หน่วยงานการศึกษาในจังหวัด และภาคีเครือข่ายในการสร้าง	กำกับ ติดตามการบูรณาการ ของสถานศึกษากับชุมชน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ในการ จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ให้มีความรู้เพียงพอ พร้อมทั้ง ให้บริการให้คำปรึกษา และ แนะแนวการเรียนรู้	2. ส่งเสริมการพัฒนาวิทยากร และอาสาสมัครให้มีความรู้ เพียงพอพร้อมที่ให้บริการให้ คำปรึกษาและแนะแนวการ เรียนรู้	การรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ 2. พัฒนาวิทยากรและอาสาสมัคร ให้มีความรู้เพียงพอพร้อม ให้บริการ ให้คำปรึกษา แนะแนว การเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ตลอด ชีวิตและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอด ชีวิตในจังหวัด	
3. จัด ส่งเสริมให้ ภาศึเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดให้บุคคลใน ครอบครัวและชุมชนมีนิสัยรัก การอ่านหรือการเรียนรู้ รวมทั้ง จัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ในชุมชน	3.1 จัดกิจกรรมและจัดให้มีแหล่ง ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านหรือ การเรียนรู้	1. พัฒนาบุคลากรด้านการจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และ การเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย 2. ส่งเสริมการเชื่อมโยงและ แลกเปลี่ยนข้อมูลการส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ระหว่าง สถานศึกษา และภาศึเครือข่าย 3. ส่งเสริมให้ห้องสมุด เป็นแหล่ง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของ สถานศึกษาและชุมชน รวมถึง การจัดกิจกรรมเชิงรุก และ กิจกรรมภายนอก	1. ร่วมกับสถานศึกษา จัดกิจกรรม ระดับจังหวัด เพื่อเผยแพร่ต้นแบบ ที่ดีในการสร้างนิสัยรักการอ่าน และประสบผลสำเร็จจากการอ่าน 2. จัดทำฐานข้อมูลกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ในระดับจังหวัด	1. นิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงาน 2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และ รายงานผลการดำเนินงาน ส่งเสริมการอ่านเพื่อการพัฒนา

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		4. ส่งเสริมการพัฒนาห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ในสังกัดให้เป็น ต้นแบบด้านการพัฒนาที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ ด้านการพัฒนา ศักยภาพบรรณารักษ์ และด้าน บุคลากรเพื่อส่งเสริมการอ่าน รวมถึงการสร้างนวัตกรรมเพื่อ ส่งเสริมการอ่าน		
	3.2 ส่งเสริม สนับสนุน และ ประสานงานให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ที่ หลากหลายและทั่วถึง รวมทั้ง ร่วมกับภาคีเครือข่ายจัดให้มีสิ่ง อำนวยความสะดวกและแหล่ง ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ที่สามารถให้บริการการเรียนรู้ได้ ทุกรูปแบบ ทุกที่ทุกเวลา และมี การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ทราบอย่างทั่วถึง	ประสานความร่วมมือกับภาคี เครือข่ายในการสร้างความ เข้าใจ และความตระหนักใน การจัดหรือร่วมจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน และร่วมกัน แบ่งปันทรัพยากรหรือใช้ ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อพัฒนา กิจกรรมส่งเสริมการอ่านแหล่ง ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ในชุมชน	สนับสนุน กิจกรรมส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ ของ สถานศึกษาและภาคีเครือข่าย	1. นิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล 2. จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และ รายงานผลการดำเนินงาน ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	3.3 สร้างกลไกส่งเสริมให้เกิด เครือข่ายความร่วมมือของภาคี เครือข่ายที่เข้ามาร่วมจัดหรือ ร่วมจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดหรือ สนับสนุนแหล่งเรียนรู้ แหล่ง ส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมส่งเสริม การอ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เป็นต้น	1. ประสานความร่วมมือเพื่อให้ ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนา ให้เกิด แหล่งเรียนรู้ในชุมชน 2. สร้างเสริมขวัญ กำลังใจ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เป็น ต้นแบบ หรือประสบความสำเร็จ ของภาคีเครือข่ายในการจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่านฯ ของสถานศึกษาทั้งระดับจังหวัด และระดับประเทศ	1. สนับสนุนให้บุคลากรในสังกัด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีส่วน ร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในชุมชน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน และกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกับภาคีเครือข่าย 2. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนา วิชาการ นวัตกรรม การวิจัย เกี่ยวกับการส่งเสริมภาคี เครือข่ายในการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ การส่งเสริมการอ่าน และจัดการเรียนรู้ของภาคี เครือข่าย	นิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล จัดทำข้อมูล สารสนเทศ และรายงานผลการ ดำเนินงาน ส่งเสริมการอ่าน เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
	3.4 จัดตั้งคณะกรรมการ ส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ระดับ ประเทศ ระดับกรม รวมถึงจัดให้ มีคณะกรรมการหรืออนุกรรมการ ระดับจังหวัด ระดับสถานศึกษา และระดับตำบล ที่ประกอบด้วย ผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ เกิดการบูรณาการความร่วมมือ	1. จัดให้มีคณะกรรมการหรือ อนุกรรมการระดับจังหวัด 2. ส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจและความร่วมมือ ของ คณะกรรมการส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ ทั้ง ระดับจังหวัด และสถานศึกษา เพื่อบูรณาการความร่วมมือและ	สนับสนุนให้คณะกรรมการ ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริมการอ่านและการจัด กิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็ม ศักยภาพ	นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และ รายงานผลการดำเนินงานส่งเสริม การอ่านเพื่อการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	และใช้ทรัพยากรร่วมกันได้อย่าง มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ สูงสุด	ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่าง หน่วยงานสถานศึกษา และภาคี เครือข่าย		
	3.5 จัดให้มีอาสาสมัคร สกร. เพื่อส่งเสริมการอ่านและการ เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในชุมชน	ให้สถานศึกษามีอาสาสมัคร สกร. เป็นไปตามที่กรมส่งเสริม การเรียนรู้กำหนด	1. พัฒนาศักยภาพของอาสา สมัคร สกร. ให้มีสมรรถนะ ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนด 2. สร้างเสริมขวัญ กำลังใจ ยกย่อง เชิดชูเกียรติ และเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์อาสาสมัครที่เป็น ต้นแบบ หรือประสบความสำเร็จ	กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรม ของอาสาสมัคร สกร. ของ สถานศึกษา
	3.6 ผลักดันให้การส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้เป็น วาระแห่งชาติ	เผยแพร่วาระแห่งชาติการส่งเสริม การอ่านให้สถานศึกษาทราบ	กระตุ้นสถานศึกษาให้ จัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้	กำกับ ติดตาม การดำเนินงาน ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ วาระแห่งชาติ
	3.7 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการกับชุมชนและแหล่ง การเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน พัฒนา วิทยาการและอาสาสมัคร สกร. ให้มีความรู้ พร้อมที่จะให้ การบริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนวการเรียนรู้	1. ส่งเสริมให้สถานศึกษา จัดการ เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการ กับชุมชนและแหล่งการเรียนรู้ที่ มีอยู่ในชุมชน 2. พัฒนาวิทยาการและอาสาสมัคร สกร. ให้มีความรู้ ความเข้าใจและ	ส่งเสริม สนับสนุน การรวบรวม ฐานข้อมูล และจัดทำสารสนเทศ เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ใน ชุมชน องค์ความรู้ต่าง ๆ ในชุมชน ของสถานศึกษา	กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และ รายงานผลการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด)		
		การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		สร้างความพร้อมในการให้บริการ ให้คำปรึกษาและแนะแนวการ เรียนรู้		
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.1 ร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริม การเรียนรู้ การถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญา ให้แก่ประชาชน	ส่งเสริมสถานศึกษา ในการ รวบรวม จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นใน เชิงคุณภาพ ด้านองค์ความรู้ การถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ ที่เป็นวิชาการพร้อมต่อการเรียนรู้ สืบค้น อ้างอิง	พัฒนาบุคลากรให้ มีความรู้ ในการจัดทำสารสนเทศที่ เกี่ยวข้อง	แต่งตั้งคณะทำงาน โดยเชิญ ภาคีเครือข่ายร่วมติดตามและ ประเมินผล
	4.2 สนับสนุนการจัดระบบความรู้ และสารสนเทศของผู้ชำนาญการ ในภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาคี เครือข่าย และส่งเสริมให้มีการใช้ ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการยกย่อง ให้เกียรติ จัด สวัสดิการและเครื่องมือเพื่อให้ สามารถร่วมจัดการเรียนรู้ได้อย่าง เต็มศักยภาพ	1. ร่วมกับสถานศึกษาในการจัด ทำแผนส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการเรียนรู้โดยภูมิปัญญา ท้องถิ่น ที่สอดคล้องและเหมาะสม ในแต่ละพื้นที่ 2. ส่งเสริมให้ สถานศึกษา รวบรวมและจัดระบบความรู้ และสารสนเทศของภูมิปัญญา ท้องถิ่น	1. ส่งเสริมการพัฒนาวิชาการ การสร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับ การจัดระบบความรู้ การเผยแพร่ ถ่ายทอดความรู้ของ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น 2. ยกย่อง ให้เกียรติ จัดสวัสดิการ ให้แก่ภูมิปัญญาท้องถิ่น	กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับ การจัดระบบความรู้ และ สารสนเทศของภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย

บทบาทศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ

บทบาทศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
1. ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลใฝ่หาความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท ได้โดยง่ายในเวลาที่เหมาะสมโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร	1.1 จัดทำระบบแนะแนวและการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนถนัด สนใจ หรือตามความต้องการ	จัดตั้งศูนย์แนะแนวการเรียนรู้และให้คำปรึกษาฯ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำแก่ประชาชน ให้เข้าถึงข้อมูลและแหล่งเรียนรู้	1. ส่งเสริมให้ ศกร.ระดับตำบล นำระบบการแนะแนวและให้คำปรึกษาไปให้บริการการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ประชาชน 2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูล และรู้เท่าทันข้อมูลที่เรียนรู้อย่างปลอดภัย		ติดตามและประเมินผลตามวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)
	1.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา	สร้างช่องทางให้ประชาชนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น วิทยุ Website Application สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นที่นิยม	1. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ทักษะ ในการจัดทำออกแบบและสร้างช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2. ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคีเครือข่าย	สนับสนุน สื่อ อุปกรณ์ ในศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัลในชุมชนที่สามารถให้บริการแก่ประชาชนในการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ติดตามและประเมินผลตามวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)
	1.3 จัดให้มี Platform การเรียนรู้ และโปรแกรมการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	1. จัดทำ Platform ให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2. จัดทำเนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำแอปพลิเคชัน(Application) หรือ Platform การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน	สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้จัดทำ แอปพลิเคชัน (Application) หรือ Platform การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน	ติดตามและประเมินผลตามวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		โดยใช้ Platform ของ ส่วนกลาง หรือ Platform ของหน่วยงานอื่น หรือ พัฒนา Platform ของ สถานศึกษาขึ้นเอง			
	1.4 จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่าย รายบุคคลในการให้บริการ แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้โดยไม่ให้ เป็นภาระเกินสมควรต่อ ผู้รับบริการ	ประชุมชี้แจงรายละเอียด เกณฑ์ค่าใช้จ่ายรายบุคคล ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนด แก่บุคลากรของ สถานศึกษาให้มีความ เข้าใจ และดำเนินการ เบิกจ่ายได้อย่างถูกต้อง			ติดตามผลการดำเนินการ เบิกจ่ายให้เป็นไปอย่าง ถูกต้องตามระเบียบ
	1.5 จัดให้มีการออกใบรับรอง ความรู้ และจัดทำระบบ รับรองคุณวุฒิจากการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	1. จัดให้มีการออกใบรับรอง ความรู้ให้กับผู้เรียนจาก การศึกษาจาก Platform การเรียนรู้ และโปรแกรม การเรียนรู้ ตามความสนใจ 2. จัดทำระบบรับรองคุณวุฒิ ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนด	1. ส่งเสริมให้ครู และ บุคลากร มีความรู้ ความ เข้าใจ ในเรื่องการออก ใบรับรองความรู้ และ การจัด ทำระบบรับรอง คุณวุฒิ 2. ส่งเสริมให้ครู และ บุคลากรจัดการเรียนรู้		ติดตามและประเมินผล ตามวงจรการบริหารงาน คุณภาพ (PDCA)

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		3. ประชุมชี้แจงการจัดให้ มีการออกใบรับรองความรู้ และจัดทำระบบรับรอง คุณวุฒิแก่บุคลากรของ สถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และดำเนินการ ได้อย่างถูกต้อง 4. จัดทำใบรับรองความรู้ และใบรับรองคุณวุฒิที่ ศึกษาจาก Platform การเรียนรู้ และโปรแกรม การเรียนรู้ ตามความสนใจ	เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ ตามความต้องการ และได้รับใบรับรองความรู้		
	1.6 จัดและส่งเสริมให้มี ระบบการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ได้ง่าย โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเกิน สมควร	จัดทำ แสวงหา พัฒนา ทำเนียบ ฐานข้อมูลแหล่ง เรียนรู้ ให้ ประชาชน สามารถเรียนรู้ได้ด้วย ตนเองในเรื่องที่ตนถนัด สนใจ หรือตามความต้องการ			

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
2. จัดให้มี และพัฒนา แหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคล สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้โดยสะดวก โดยไม่มี ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการ เรียนรู้หรือมีลักษณะเป็น การไม่เกื้อหนุน ให้มีการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	2.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายแหล่ง เรียนรู้ให้มีมาตรฐานและ กระจายไปอย่างทั่วถึง	1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชนเพื่อจัดทำทำเนียบ ฐานข้อมูล และมีการปรับปรุง ให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง 2. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ สร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ ให้มีมาตรฐาน และกระจาย ไปอย่างทั่วถึง	1. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในชุมชน 2. ส่งเสริมให้เกิดระบบ นิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ในแต่ละ ท้องถิ่นที่เน้นชุมชนเป็นฐาน	1. สนับสนุนและอำนวยความสะดวกภาคีเครือข่าย ในการจัดแหล่งเรียนรู้ ในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ 2. สร้างขวัญกำลังใจ แก่เจ้าของแหล่งเรียนรู้ โดยการมอบรางวัลในการ จัดการเรียนรู้	ติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานให้เป็นไปตาม มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ ในแต่ละประเภท
	2.2 จัด ส่งเสริม และสนับสนุน สภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ในแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ คนพิการและบุคคลซึ่งมี ความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และเรียนรู้ได้โดยสะดวก	จัดสภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลือ อื่นใด ในแหล่งเรียนรู้ให้ เอื้อกับคนพิการและบุคคล ซึ่งมีความต้องการจำเป็น ให้สามารถเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้และเรียนรู้ได้โดย สะดวก	ส่งเสริมให้แหล่งเรียนรู้จัด สภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ในแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อกับ คนพิการและบุคคลซึ่งมี ความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้สามารถเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้และเรียนรู้ได้โดย สะดวก	1. แนะนำ ให้ข้อมูลหรือ สนับสนุน แหล่งเรียนรู้ ถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐานของ คนพิการและบุคคลซึ่งมี ความต้องการจำเป็นพิเศษ 2. สร้างขวัญกำลังใจให้ กับภาคีเครือข่ายในการ ดำเนินงาน	ติดตามและประเมินผล ตามวงจรการบริหารงาน คุณภาพ (PDCA)
	2.3 จัดและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ ที่เป็นไปตาม มาตรฐานของแหล่งเรียนรู้ นั้น ๆ โดยมีกลไกสนับสนุน	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่ เป็นไปตามมาตรฐาน ของแหล่งเรียนรู้ นั้น ๆ โดยมีกลไกสนับสนุนตาม	ส่งเสริมให้แหล่งเรียนรู้มี มาตรฐานของแหล่งเรียนรู้ นั้น ๆ	สนับสนุนทรัพยากร บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ เพื่อให้ เป็นแหล่งเรียนรู้ตามมาตรฐาน ของแหล่งเรียนรู้	นิเทศ ติดตาม ตามแผน การนิเทศ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ตามสมควรให้ กับ แหล่ง เรียนรู้ ที่ ดำเนินการตาม มาตรฐาน	สมควรให้ กับ แหล่งเรียนรู้ที่ ดำเนินการตามมาตรฐาน			
	2.4 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน แหล่ง เรียนรู้ ใน แต่ละ ประเภทและดำเนินการให้ การรับรองแหล่งเรียนรู้ ที่ดำเนินงานตามมาตรฐาน สำหรับการได้รับการสนับสนุน อื่น ๆ จากรัฐ	1. ชี้แจงเกณฑ์มาตรฐานของ แหล่งเรียนรู้ที่กรมส่งเสริม การเรียนรู้กำหนดให้กับครู และบุคลากรของสถานศึกษา 2. สร้างความเข้าใจเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานของแหล่ง เรียนรู้ ให้กับภาคีเครือข่าย เจ้าของแหล่งเรียนรู้ที่ ดำเนินการร่วมกับกรม ส่งเสริมการเรียนรู้	1. ส่งเสริมให้สถานศึกษา ปฏิบัติงานตามเกณฑ์ เพื่อให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 2. ชี้แจง และส่งเสริมให้ แหล่งเรียนรู้ดำเนินงานตาม มาตรฐาน	สนับสนุนทรัพยากร บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อ ต่างๆ เพื่อให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ตามมาตรฐานของ แหล่งเรียนรู้	นิเทศ ติดตาม ตามแผน การนิเทศ
	2.5 ผสมผสานแหล่งเรียนรู้ ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ ดิจิทัลไว้ด้วยกันให้ผู้เรียน เข้าถึงการใช้บริการ ได้ง่าย สะดวก สามารถเรียนรู้ด้วย ตนเอง ทั้งแหล่งเรียนรู้ใน สถานที่ตั้งและผ่านระบบ ออนไลน์ ผู้เรียน และผู้ให้บริการ	กำหนดให้ ศก.ระดับตำบล ดำเนินการผสมผสาน แหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลไว้ ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียน เข้าถึงการใช้บริการได้ง่าย สะดวก สามารถเรียนรู้ได้ ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนและ	พัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะใน การดำเนินการผสมผสาน แหล่งเรียนรู้		1. นิเทศ ติดตาม ประเมิน ผลการดำเนินงาน 2. นำผลการนิเทศ ติดตาม มาร่วมกับบุคลากรในการ วางแผนพัฒนา

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	สามารถพูดคุย ได้ตอบอธิบาย ให้คำแนะนำได้ทันที มีการ จัดระบบข้อมูลที่ครบถ้วนและมี ความน่าเชื่อถือปลอดภัยในการ ใช้งานทั้งในด้านข้อมูลและ ความเป็นส่วนตัวมีลักษณะ แบบเครือข่ายสังคมออนไลน์	ผู้ให้บริการสามารถพูดคุย โต้ตอบอธิบายให้คำแนะนำ ได้ทันที			
	2.6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ใน รูปแบบดิจิทัลให้ผู้เรียนได้ ทดลองเผชิญกับสถานการณ์ เสมือนจริงสามารถนำความรู้ ไปใช้ได้จริง ตอบโจทย์ความ ต้องการ และความถนัดของ ผู้เรียน เช่น การใช้เทคโนโลยี ความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) และความเป็น จริงเสมือน Virtual Reality (VR) ในการให้บริการศูนย์ วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เป็นต้น การให้บริการรับชม รายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อ	1. จัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ทดลองเผชิญกับ สถานการณ์เสมือนจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ ได้จริง ตอบโจทย์ความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน 2. บูรณาการจัดการเรียนรู้ รับชมรายการวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาผ่านระบบ ออนไลน์ 3. จัด และพัฒนาการ ให้บริการห้องสมุดออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library)	1. ส่งเสริมพัฒนาครูและ บุคลากรให้สามารถใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการ จัดการเรียนรู้ 2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบ ที่หลากหลายในการเข้าถึง แหล่งเรียนรู้	นิเทศ ติดตาม ประเมิน ผลการดำเนินงาน	

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	การศึกษาผ่านระบบออนไลน์ การให้ผู้เรียนเข้าถึงการอ่านได้ ทุกที่ทุกเวลา เช่น การให้ บริการ ห้องสมุดออนไลน์ ห้องสมุด ดิจิทัล (Digital Library)				
	2.7 เปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ให้ ประชาชน ผู้เรียนได้แสดง ความสามารถอย่างหลากหลาย เช่น การแสดงผลงาน การแสดง ความสามารถ การสร้างโครงงาน และนวัตกรรม	1. จัดให้มีพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ ให้ประชาชนและผู้เรียนได้ แสดงความสามารถอย่าง หลากหลาย 2. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้ ประชาชน และผู้เรียนได้ แสดงความสามารถอย่าง หลากหลาย	1. ส่งเสริมให้แหล่งเรียนรู้ มีพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ให้ ประชาชนและผู้เรียนได้ แสดงความสามารถ 2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดง ความสามารถในพื้นที่ สร้างสรรค์		นิเทศ ติดตาม ประเมิน ผลการดำเนินงาน
	2.8 จัดให้มีระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงข้อมูล ด้านการบริหารจัดการ การจัดการ เรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และความสะดวกในการจัดและ การเรียนรู้ตลอดชีวิต	จัดทำฐานข้อมูลแหล่ง เรียนรู้ที่เชื่อมโยงข้อมูล ด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกองค์กรและพื้นที่	ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร ใช้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ใน การจัดการเรียนรู้ โดยมี การประชาสัมพันธ์ใน รูปแบบต่าง ๆ		นิเทศ ติดตาม ประเมิน ผลการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.9 ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน	กำหนดให้ ศกร.ระดับตำบล แสวงหาเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน	ส่งเสริมให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับภาคีเครือข่าย	สนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน
	2.10 ส่งเสริมให้เกิดนิเวศการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น ที่เน้นชุมชนเป็นฐาน สร้างแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน ที่ใช้หลักการสร้างสรรค์ ต่อยอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างนวัตกรรมในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก	1. ดำเนินการให้เกิดนิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ในแต่ละท้องถิ่นที่เน้นชุมชนเป็นฐาน 2. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการ และความสนใจใช้หลักการสร้างสรรค์ ต่อยอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น	1. ส่งเสริมครูและบุคลากรในการสร้างนิเวศการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่นที่เน้นชุมชนเป็นฐาน 2. ส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก	ให้ คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ เพิ่มองค์ความรู้ในการสร้างนิเวศการเรียนรู้	นิเทศ ติดตาม การดำเนินงาน เพื่อนำมาวางแผนพัฒนา
	2.11 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยบูรณาการกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน พัฒนาวิทยากร และอาสาสมัครให้มีความรู้	จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยบูรณาการกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้	1. ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และพื้นที่ เพื่อบูรณาการการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่หลากหลาย		ติดตาม ประเมินตามระบบ PDCA

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	เพียงพอ พร้อมที่จะให้บริการ ให้คำปรึกษาและแนะแนว การเรียนรู้		2. พัฒนาวิทยากรและ อาสาสมัคร สกร. ให้มี ความรู้เพียงพอ พร้อมที่ จะให้บริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนวการเรียนรู้		
3. จัดหรือส่งเสริมให้ ภาคีเครือข่าย จัดหรือ ร่วมกันจัดให้บุคคลใน ครอบครัวและชุมชนมี นิสัยรักการอ่าน หรือการ เรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มี แหล่งส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ในชุมชน	3.1 จัดกิจกรรมและจัดให้มี แหล่งส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ หลากหลาย เพื่อสร้างนิสัยรัก การอ่านหรือการเรียนรู้	1. จัดให้มีแหล่งส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมกับภาคี เครือข่าย 2. จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัย รักการอ่านหรือการเรียนรู้ ให้กับชุมชน	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย ร่วมวางแผนและออกแบบ การจัดกิจกรรมส่งเสริม นิสัยรักการอ่านหรือการ เรียนรู้	สนับสนุนทรัพยากรใน การจัดแหล่งส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ ชุมชน ร่วมกับ ภาคี เครือข่าย	1. นิเทศ ติดตาม ตามแผน การนิเทศ 2. รายงานสรุปผลการ ดำเนินการจัดกิจกรรม/ โครงการ
	3.2 ส่งเสริม สนับสนุน และ ประสานงานให้บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวกันเป็น ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่านใน รูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย	1. จัดทำฐานข้อมูลภาคี เครือข่ายที่จะจัด ร่วมจัด จำแนกภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน ภูมิปัญญา 2. ประสานงานการจัด กิจกรรมและจัดแหล่ง ส่งเสริมการอ่านและการ เรียนรู้ในชุมชน ร่วมกับ ภาคีเครือข่าย	ส่งเสริม พัฒนาครู บุคลากร และภาคีเครือข่ายให้มี ความรู้ ความสามารถ และ ทักษะในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการเรียนรู้ในชุมชน	ประชาสัมพันธ์ ประสาน ความร่วมมือ และสนับสนุน การจัดกิจกรรมให้แก่ ผู้เรียน ในพื้นที่ชุมชน	นิเทศ ติดตาม ตามแผน การนิเทศ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	และทั่วถึง รวมทั้งร่วมกับภาคี เครือข่ายจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ที่ สามารถให้บริการการเรียนรู้ ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ทุกเวลา และมีการประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง				
	3.3 สร้างระบบกลไกส่งเสริม ให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ของภาคีเครือข่ายที่เข้ามาร่วม จัดหรือร่วมจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดหรือสนับสนุนแหล่ง เรียนรู้ แหล่งส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เป็นต้น	1. สร้างการรับรู้ และทำ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษา และ ภาคีเครือข่าย 2. จัดประชุม ชี้แจง สร้าง ความเข้าใจในบทบาท ของสถานศึกษา และภาคี เครือข่าย	มีการประสานงานประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรม ภายใต้ความร่วมมือของ สถานศึกษา และภาคีเครือข่าย	สร้างขวัญกำลังใจให้กับ ภาคีเครือข่ายในการ ดำเนินการ อย่างต่อเนื่อง และมีผลสำเร็จตามแผนที่ กำหนด	นิเทศ ติดตาม ตามแผน การนิเทศ
	3.4 จัดตั้งคณะกรรมการ ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ระดับประเทศ ระดับกรม	1. มีการสรรหากรรมการ ร่วมเป็นคณะกรรมการ ขับเคลื่อนกิจกรรม	จัดกิจกรรมสร้างความ เข้าใจ เชิญชวน ขอความ ร่วมมือ ในการส่งเสริม	กรรมการมีส่วนร่วมให้ ความเห็นพิจารณาการ ดำเนินงาน รวมทั้งร่วม	

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	และจัดให้มีคณะกรรมการ หรือ อนุกรรมการระดับจังหวัด และ ระดับสถานศึกษาที่ประกอบ ไปด้วย ผู้แทนจากภาคส่วน ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการบูรณา การความร่วมมือและใช้ ทรัพยากรร่วมกันได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ สูงสุด	ส่งเสริมการอ่าน 2. มีการวางแผนร่วมกัน โดยคณะกรรมการให้ความ เห็นชอบ 3. รายงานผลการจัดกิจกรรม ให้คณะกรรมการรับทราบ ให้เห็นความเห็น ข้อเสนอแนะ ผลการดำเนินงาน	ขับเคลื่อนการจัดกิจกรรม ของสถานศึกษา และชุมชน	สนับสนุนการดำเนินการ กับสถานศึกษา	
	3.5 จัดให้มีอาสาสมัคร สกร. เพื่อส่งเสริมการอ่านและการ เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในชุมชน	1. จัดให้มีอาสาสมัคร สกร. เพื่อส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้ และส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิตใน ชุมชน 2. จัดทำฐานข้อมูลอาสา สมัคร สกร.ระดับอำเภอ	ส่งเสริม อบรมให้ความรู้ใน บทบาทหน้าที่ อาสาสมัคร สกร. เพื่อส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ และส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิตใน ชุมชน	สนับสนุนงบประมาณ ค่าตอบแทน และงบประมาณ เพื่อสนับสนุนในการดำเนินการ	1. นิเทศ ติดตาม ตามแผน การนิเทศ 2. รายงานสรุปผลการ ดำเนินการจัดกิจกรรม/ โครงการ
	3.6 ผลักดันให้การส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้เป็น วาระแห่งชาติ	นำนโยบายสู่การปฏิบัติ จัดกิจกรรม/โครงการ ส่งเสริมการอ่านให้ครอบคลุม ในพื้นที่	1. ส่งเสริมให้ครู บุคลากร และอาสาสมัคร สกร. เพื่อ ส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้ และส่งเสริมการ	สนับสนุนงบประมาณ การจัดกิจกรรม/โครงการ ตามแผน	นิเทศ ติดตาม ตามแผน การนิเทศ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
			เรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน มีความรู้และทักษะในการ จัดกิจกรรมส่งเสริมรัก การอ่าน 2. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย ภาครัฐ และเอกชน ร่วมจัด กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน ร่วมกับสถานศึกษา		
	3.7 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการกับชุมชนและ แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ใน ชุมชน พัฒนาวิทยากรและ อาสาสมัคร สกร. ให้มีความรู้ พร้อมที่จะให้การบริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนว การเรียนรู้	จัดกิจกรรม/โครงการ ตามความต้องการของ กลุ่มเป้าหมายโดยบูรณา การความร่วมมือของภาคี เครือข่ายภาครัฐ และเอกชน	1. ส่งเสริมให้ครู บุคลากร และ อาสาสมัคร สกร. ให้มี ความรู้และทักษะ พร้อมทั้ง จะให้บริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนวการเรียนรู้ 2. ส่งเสริมให้หน่วยงาน ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชน มีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรม/โครงการ โดยการจัดทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือ		1. นิเทศ ติดตาม ตามแผน การนิเทศ 2. รายงานสรุปผลการ ดำเนินการจัดกิจกรรม/ โครงการ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
4. ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้ชำนาญการในภูมิภาค ปัญหาท้องถิ่นและภาคี เครือข่ายมีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนรู้และ เผยแพร่ ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.1 ร่วมมือกับภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญาแก่ประชาชน	จัดทำทำเนียบภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย โดยปรับปรุงข้อมูลให้เป็น ปัจจุบัน	ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายในการ วางแผนจัดการเรียนรู้ และการเผยแพร่ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น		
	4.2 สนับสนุนการจัดระบบ ความรู้ และสารสนเทศ ของผู้ชำนาญการในภูมิภาค ท้องถิ่น และส่งเสริมให้มีการ ใช้ประโยชน์ในการจัดการ เรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่น โดยมีการยกย่อง ให้เกียรติ จัดสวัสดิการและ เครื่องมือเพื่อให้สามารถร่วม จัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็ม ศักยภาพ	จัดระบบความรู้ และ สารสนเทศของผู้ชำนาญการ ในภูมิภาคท้องถิ่น	ส่งเสริม พัฒนา ให้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นและภาคี เครือข่ายได้ถ่ายทอด องค์ความรู้ให้กับผู้เรียน ผ่านรูปแบบ กระบวนการ เรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การจัดฝึกอบรม วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว การไลฟ์สด เป็นต้น	สร้างขวัญและกำลังใจ ให้กับภาคีเครือข่าย	

บทบาทสถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค

บทบาท สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
1. ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลเฝ้าหาความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะ ในการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเอง ทุกที่ ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้โดยง่ายในเวลาที่เหมาะสม โดยไม่มีการค่าใช้จ่ายเกินสมควร	ขับเคลื่อนตามหน้าที่และอำนาจที่กรมกำหนด				
2. จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
3. จัดหรือส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดให้บุคคลในครอบครัวและชุมชนมีนิสัยรักการอ่านหรือการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในชุมชน					
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต					

บทบาท
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์
และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

หมายถึง

1. ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา จำนวน 17 แห่ง
2. ศูนย์วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อศึกษาร้อยเอ็ด
3. อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทบาท ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
1. ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลใฝ่หาความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้โดยผ่านระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเอง ทุกที่ ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ทุกประเภทได้โดยง่าย ในเวลาที่ ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร	1.1 จัดทำระบบแนะแนว และการกระตุ้นให้ประชาชน เกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่อง ที่ตนถนัด สนใจ หรือตาม ความต้องการ	กระตุ้น สร้างการรับรู้ ให้ประชาชนทุกช่วงวัย เกิดความสนใจใฝ่รู้ทาง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อ และวิธีการที่หลากหลาย	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย กระตุ้นให้ ประชาชน ทุกช่วงวัย เกิดความสนใจ ใฝ่รู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนองค์ความรู้และ ทรัพยากร ให้แก่หน่วยงาน/ สถานศึกษาทั้ง ภายใน และภายนอก เพื่อกระตุ้น ให้ประชาชนเกิดความ สนใจใฝ่รู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	1.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรม เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัย ให้สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา	1. จัด พัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการเรียนรู้แบบ โต้วตอบและผสมผสาน ระหว่างการเรียนรู้แบบ ออนไลน์ และออนไซต์ เช่น โปรแกรมประยุกต์ เกม และเว็บไซต์ 2. จัด พัฒนาสื่อดิจิทัล ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	1. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนาระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการเรียนรู้แบบ โต้วตอบและผสมผสาน ระหว่างการเรียนรู้แบบ ออนไลน์และออนไซต์ 2. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนาสื่อดิจิทัลด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	สนับสนุนองค์ความรู้และ ทรัพยากร ให้แก่หน่วยงาน/ สถานศึกษาทั้งภายในและ ภายนอก ที่ช่วยให้ประชาชน ทุกช่วงวัยสามารถเรียนรู้ ได้ทุกที่ทุกเวลา	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		และสิ่งแวดลอม เพื่อให้ ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถ เรียนรู้ได้ตามสะดวก เช่น วิดีโอ แอนิเมชัน และสื่อ ประสม	และสิ่งแวดลอม เพื่อให้ ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถ เรียนรู้ได้ตามสะดวก		
	1.3 จัดให้มีโปรแกรมการ เรียนรู้และให้มี Platform การเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตที่สามารถเรียนรู้ ในสิ่งที่ถนัด สนใจได้ทุกที่ ทุกเวลา	จัด พัฒนา โปรแกรมการ เรียนรู้ หลักสูตร สื่อ ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดลอมที่มีความ หลากหลาย ยืดหยุ่น สามารถ ลงมือปฏิบัติได้จริง (active learning) และสามารถ เรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์ม ออนไลน์ต่าง ๆ ได้อย่าง สะดวก เหมาะสมกับความ ถนัดและความสนใจของ ประชาชน ทุกช่วงวัย	ส่งเสริมภาคีเครือข่าย ในการจัด พัฒนา โปรแกรม การเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดลอม ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	สนับสนุนการเชื่อมโยง โปรแกรมการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดลอมกับภาคี เครือข่าย	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	1.4 จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่าย รายบุคคลในการให้บริการ	1. จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่าย ในการให้บริการต่าง ๆ			ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้โดยไม่ให้เป็นภาระเกินสมควรต่อเป็น ผู้รับบริการ	ของหน่วยงาน/สถานศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ฯ 2. จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่าย รายหัวสำหรับการเรียนรู้ ตลอดชีวิตตามมาตรา 6 (1)			
	1.5 จัดให้มีการออกไปรับรอง ความรู้ และจัดทำระบบ รับรองคุณวุฒิจากการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	จัดทำ พัฒนาระบบฐาน ข้อมูลผู้รับบริการ ทะเบียน ประวัติ เพื่อออกเอกสาร รับรองผลการเรียนรู้	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมให้เป็นไป ตามมาตรฐานที่กำหนด และได้รับการประเมินโดย หน่วยงาน/สถานศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ฯ เป็นผู้ ออกเอกสารรับรองผลการ เรียนรู้		ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	1.6 จัดและส่งเสริมให้มี ระบบการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ได้ง่าย โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเกิน สมควร	1. จัด พัฒนา ระบบ เทคโนโลยี สารสนเทศ สำหรับเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนา ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศสำหรับเข้าถึง แหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์	สนับสนุน แนะนำ ชี้แนะ ภาคีเครือข่าย ให้เข้า ถึง แหล่ง เรี ยน รู้ ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		และสิ่งแวดล้อม ได้อย่าง สะดวก เหมาะสมกับความ ถนัด และความสนใจของ ประชาชนทุกช่วงวัย 2. ประชาสัมพันธ์กิจกรรม และบริการการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ของ หน่วยงาน/สถานศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ ใน ช่องทางและรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก องค์กร เช่น หน่วยงาน ภาครัฐผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่น	เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างสะดวก เหมาะสม กับความถนัดและความ สนใจของประชาชนทุก ช่วงวัย	และสิ่งแวดล้อม ได้อย่าง สะดวก	
2. จัดให้มี และพัฒนา แหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคล สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้โดยสะดวก โดยไม่มี	2.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในสังกัดกรมส่งเสริมการ เรียนรู้และสร้างเครือข่าย แหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐาน และกระจายไปอย่างทั่วถึง	1. พัฒนาสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ และภูมิทัศน์ ของแหล่งเรียนรู้ ให้สะอาด เรียบร้อย ปลอดภัย ร่มรื่น เหมาะสมกับการเรียนรู้	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนา ฐานการเรียนรู้ ให้มีความพร้อม และ สอดคล้องกับบริบทที่ตั้ง	สนับสนุนองค์ความรู้และ ทรัพยากรให้แก่ภาคี เครือข่ายที่ต้องการจัด แหล่งการเรียนรู้ด้าน	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการ เรียนรู้หรือมีลักษณะเป็น การไม่เกื้อหนุน ให้มีการ เรียนรู้ตลอดชีวิต		2. จัด พัฒนา ฐานการ เรียนรู้ให้มีความพร้อม และสอดคล้องกับบริบท ที่ตั้งของหน่วยงาน/สถาน ศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ฯ และความต้องการจำเป็น	ของหน่วยงาน และความ ต้องการจำเป็น	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	
	2.2 จัด ส่งเสริม และ สนับสนุน สภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลือ อื่นใดในแหล่งเรียนรู้เพื่อ ให้ประชาชนทุกช่วงวัย คนพิการและบุคคลซึ่งมี ความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และเรียนรู้ได้โดยสะดวก	จัด พัฒนา สภาพแวดล้อม โปรแกรมการเรียนรู้ บริการ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม พร้อมสิ่ง อำนวยความสะดวก ให้ เหมาะสมสำหรับประชาชน ทุกช่วงวัย ผู้พิการและบุคคล ซึ่งมีความต้องการจำเป็น พิเศษ เช่น ส่งเสริมให้มี อักษรเบรลล์ในนิตยสารการ ส่งเสริมให้มีการออกแบบ พื้นที่การเรียนรู้และบริการ เพื่อคนทุกกลุ่มในสังคม (universal design)	ส่งเสริมภาคีเครือข่ายใน การจัด พัฒนาสภาพ แวดล้อม โปรแกรมการเรียนรู้ บริการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก ให้เหมาะสม สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ผู้พิการและบุคคลซึ่งมี ความต้องการจำเป็นพิเศษ	สนับสนุนองค์ความรู้ด้าน การจัดสภาพแวดล้อม โปรแกรมการเรียนรู้ บริการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้เหมาะสมสำหรับ ประชาชนทุกช่วงวัย ผู้พิการและบุคคลซึ่งมี ความต้องการจำเป็น พิเศษ ให้แก่ภาคีเครือข่าย	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.3 จัดและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ ที่เป็นไปตาม มาตรฐานของแหล่งเรียนรู้ นั้น ๆ โดยมีกลไกสนับสนุน ตามสมควรให้กับแหล่ง เรียนรู้ที่ดำเนินการตาม มาตรฐาน	1. จัดทำมาตรฐานแหล่ง เรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ 2. จัด พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน ของแหล่งเรียนรู้ ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ของกรม ส่งเสริมการเรียนรู้	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน ของแหล่งเรียนรู้ ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนองค์ความรู้ และทรัพยากรให้แก่ภาคี เครือข่ายที่ต้องการจัด แหล่งการเรียนรู้ ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมให้เป็นไป ตามมาตรฐานของแหล่ง เรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	2.4 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน แหล่งเรียนรู้ในแต่ละ ประเภทและดำเนินการ ให้การรับรองแหล่งเรียนรู้ ที่ดำเนินงานตามมาตรฐาน สำหรับการได้รับการ สนับสนุนอื่น ๆ จากรัฐ	จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน แหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมภาคีเครือข่าย เข้ารับการรับรองแหล่ง เรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน แหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้ได้มาตรฐานตามที่ กำหนด	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.5 ผสมผสานแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลไว้ด้วยกันให้ผู้เรียนเข้าถึงการใช้บริการได้ง่าย สะดวก สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งแหล่งเรียนรู้ในสถานที่ตั้ง และผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนและผู้ให้บริการสามารถพูดคุยโต้ตอบอธิบายให้คำแนะนำได้ทันที มีการจัดระบบข้อมูลที่ครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือปลอดภัยในการใช้งานทั้งในด้านข้อมูลและความเป็นส่วนตัว มีลักษณะแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์	1. จัด พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลไว้ด้วยกัน 2. จัด พัฒนาช่องทางการติดต่อสื่อสาร เพื่อขอรับข้อมูลและบริการ (2 Ways) ระหว่างผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ที่หลากหลาย	1. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม โดยผสมผสาน แหล่งเรียนรู้ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลไว้ด้วยกัน 2. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนาช่องทางการติดต่อ สื่อสาร เพื่อขอรับข้อมูลและบริการ (2 Ways) ระหว่างผู้รับบริการและผู้ให้บริการที่หลากหลาย	1. สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบบูรณาการโดยผสมผสานแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลไว้ด้วยกัน 2. สนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีช่องทางการติดต่อสื่อสาร เพื่อขอรับข้อมูลและบริการ (2 Ways) ระหว่างผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ที่หลากหลาย	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	2.6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลให้ผู้เรียนได้ทดลองเผชิญกับสถานการณ์	จัด พัฒนา สื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัด พัฒนา สื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์	สนับสนุนองค์ความรู้และทรัพยากรในรูปแบบดิจิทัล	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	เสมือนจริงสามารถนำความรู้ ไปใช้ได้จริง ตอบโจทย์ความ ต้องการ และความถนัดของ ผู้เรียน เช่น การใช้เทคโนโลยี ความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) และความเป็นจริงเสมือน Virtual Reality (VR) ในการให้บริการศูนย์ วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เป็นต้น การให้บริการรับชม รายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อ การศึกษาผ่านระบบ ออนไลน์ การให้ผู้เรียนเข้าถึง การอ่านได้ทุกที่ทุกเวลา เช่น การให้บริการห้องสมุด ออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library)	ในรูปแบบดิจิทัล เช่น นิทรรศการเสมือนจริง (virtual exhibition) แบบ 360 องศา สื่อเทคโนโลยี ความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) และสื่อความเป็น จริงเสมือน Virtual Reality (VR)	เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบดิจิทัล		

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.7 เปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ ให้ประชาชน และผู้เรียน ได้แสดงความสามารถ อย่างหลากหลาย เช่น การ แสดงผลงาน การแสดง ความสามารถ การสร้าง โครงงานและนวัตกรรม	1. จัดให้มีพื้นที่การเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบที่หลากหลาย เช่นห้องปฏิบัติการทาง วิทยาศาสตร์ (Science Lab) ห้องปฏิบัติการเพื่อ การพัฒนานวัตกรรม (FabLab) 2. จัดการแข่งขัน การแสดงผลงาน การแสดง ความสามารถ เพื่อส่งเสริม ทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ 3. เปิดพื้นที่การเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	1. ส่งเสริมภาคีเครือข่าย ให้มีพื้นที่การเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ใน รูปแบบที่หลากหลาย เช่น ห้องปฏิบัติการทาง วิทยาศาสตร์ (Science Lab) ห้องปฏิบัติการเพื่อ การพัฒนานวัตกรรม (FabLab) 2. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัดการแข่งขัน การแสดงผลงาน การแสดง ความสามารถ เพื่อส่งเสริม ทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ 3. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย เปิดพื้นที่การเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	1. สนับสนุนองค์ความรู้ และทรัพยากรในการจัด ให้มีพื้นที่การเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบ ที่หลากหลายตามบริบท ของพื้นที่ 2. สนับสนุนองค์ความรู้ และบุคลากรในการจัด ประกวดแข่งขัน การแสดง ผลงาน การแสดงความ สามารถ 3. สนับสนุนพื้นที่ การ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.8 จัดให้มีระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้ที่ เชื่อมโยง ข้อมูลด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ ความรู้ และอื่น ๆ ทั้งภายใน และภายนอกองค์กรและ พื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และความสะดวกในการจัด และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	จัดทำระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่ เชื่อมโยงข้อมูลการ บริหารจัดการ การจัดการ เรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก องค์กรและพื้นที่	ส่งเสริมให้มี ระบบฐาน ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยง ข้อมูลการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ พร้อมทั้งเชื่อมโยง ข้อมูลแลกเปลี่ยนระหว่าง หน่วยงาน/สถานศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ฯ และ ภาคีเครือข่าย	สนับสนุนระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ที่เชื่อมโยงข้อมูลการบริหาร จัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ให้แก่ ภายในและภายนอกองค์กร	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	2.9 ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตลอด ชีวิตในชุมชน	จัดทำ พัฒนา แนวทางการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม สำหรับ ภาคีเครือข่าย เพื่อการจัด การเรียนรู้ตลอดชีวิตใน ชุมชน	ส่งเสริมความร่วมมือกับ ภาคีเครือข่ายในการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัด การเรียนรู้ตลอดชีวิตใน ชุมชน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในชุมชน ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.10 ส่งเสริมให้เกิดนิเวศการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น ที่เน้นชุมชนเป็นฐาน สร้างแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนที่ใช้หลักการสร้างสรรค์ ต่อยอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างนวัตกรรมในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก	จัดทำ พัฒนา แนวทางการพัฒนานิเวศการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น ที่เน้นชุมชนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในแต่ละท้องถิ่นที่เน้นชุมชนเป็นฐาน	สนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นที่เน้นชุมชนเป็นฐาน	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. จัดหรือส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดให้บุคคลในครอบครัว และชุมชนมีนิสัยรักการอ่าน หรือการเรียนรู้ รวมทั้งจัด	3.1 จัดกิจกรรมและจัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านหรือการเรียนรู้	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านหรือการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เช่น Science	ส่งเสริมให้หน่วยงานภายใน/ภายนอก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านหรือการ	สนับสนุนให้หน่วยงานภายใน/ภายนอก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านหรือ	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
ให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ในชุมชน		Smart Corner ในห้องสมุด ประชาชน การทำรายการ YouTube Podcast	เรียนรู้ ด้วยรูปแบบที่ หลากหลาย เช่น Science Smart Corner ในห้องสมุด ประชาชน การทำรายการ YouTube Podcast	การเรียนรู้ ด้วยรูปแบบที่ หลากหลาย เช่น Science Smart Corner ในห้องสมุด ประชาชน การทำรายการ YouTube Podcast	
	3.2 ส่งเสริม สนับสนุน และ ประสานงานให้บุคคล ครอบครั วชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวกัน เป็นภาคีเครือข่าย จัดหรือ ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ที่ หลากหลาย และทั่วถึง รวมทั้งร่วมกับภาคีเครือข่าย จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้	จัดทำแนวทางส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านและการ เรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านและการ เรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่านและการ เรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ที่สามารถให้บริการการเรียนรู้ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ ทุกเวลา และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง				
	3.3 สร้างระบบกลไกส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่เข้ามาร่วมจัดหรือร่วมจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดหรือสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ แหล่งส่งเสริม การอ่าน กิจกรรมส่งเสริม การอ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น	จัดทำแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ในการจัดหรือสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนภาคีเครือข่ายให้เข้ามาจัดหรือร่วมจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	3.4 จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ระดับประเทศ ระดับกรม และจัดให้มีคณะกรรมการหรืออนุกรรมการระดับจังหวัด	หน่วยงาน/สถานศึกษา เสนอรายชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ระดับหน่วยงาน/สถานศึกษา			

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	และระดับสถานศึกษา ที่ประกอบไปด้วย ผู้แทน จากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ เกิดการบูรณาการความ ร่วมมือและใช้ทรัพยากร ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด				
	3.5 จัดให้มีอาสาสมัคร สกร. เพื่อส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้ และส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน	กำหนดบทบาทด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม สำหรับ อาสาสมัคร สกร.	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย เข้ามามีส่วนร่วมให้มี อาสาสมัคร สกร. ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนภาคีเครือข่าย ในการประชาสัมพันธ์ สรรหาอาสาสมัคร สกร. ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	3.6 ผลักดันให้การส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ เป็นวาระแห่งชาติ	ร่วมขับเคลื่อนนโยบาย การส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม			

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	3.7 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการกับชุมชนและ แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ใน ชุมชน พัฒนาวิทยาการและ อาสาสมัคร สกร. ให้มีความรู้ พร้อมที่จะให้บริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนว การเรียนรู้	1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมแบบ บูรณาการร่วมกับชุมชน 2. พัฒนาศักยภาพในการ จัดกิจกรรมของวิทยาการ และอาสาสมัคร สกร. เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	ส่งเสริมให้วิทยาการและ อาสาสมัคร สกร. มีความ พร้อมที่จะให้บริการ การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	สนับสนุนองค์ความรู้ วิทยาการและอาสาสมัคร สกร. ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ในการจัดกิจกรรมแบบ บูรณาการร่วมกับชุมชน	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายมี ส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้ และเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	4.1 ร่วมมือกับภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอด ประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญา ให้แก่ ประชาชน	1. รวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 2. จัดเวทีเสวนาและถ่ายทอด องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กับภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. ถอดบทเรียนการจัดการ เรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	1. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย รวบรวมองค์ความรู้ ภูมิ ปัญญา ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 2. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัดเวทีเสวนา 3. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย ถอดบทเรียนด้านการจัดการ เรียนรู้และเผยแพร่ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	1. สนับสนุนให้ ภาคี เครือข่ายรวบรวมองค์ ความรู้ ภูมิปัญญา ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม 2. สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย จัดเวทีเสวนา 3. สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย ถอดบทเรียนด้านการจัด การเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิ	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ และศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ เผยแพร่สู่สาธารณชน		ปัญญาท้องถิ่น	
	4.2 สนับสนุนการจัดระบบ ความรู้และสารสนเทศของ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย และส่งเสริมให้มีการใช้ ประโยชน์ในการจัดการ เรียนรู้และเผยแพร่ ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นโดยมีการ ยกย่องให้เกียรติ จัดสวัสดิการ และเครื่องมือเพื่อให้สามารถ ร่วมจัดการเรียนรู้ได้อย่าง เต็มศักยภาพ	1. จัดทำระบบความรู้และ สารสนเทศของภูมิปัญญา ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่สามารถ เชื่อมโยงกับหน่วยงาน และสถานศึกษาอื่น ๆ และ เผยแพร่ สู่สาธารณชน 2. จัดให้มีการยกย่องเชิดชู เกียรติ ภูมิปัญญาด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม	1. ส่งเสริมภาคีเครือข่าย จัดทำระบบรวบรวมองค์ ความรู้ ภูมิปัญญาด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม และ เผยแพร่สู่สาธารณชน และมีการเชื่อมโยงกับ หน่วยงาน/สถานศึกษา 2. ส่งเสริมภาคีเครือข่าย จัดให้มีการยกย่องเชิดชู เกียรติ ภูมิปัญญาด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม และมีการ เชื่อมโยงกับหน่วยงาน/ สถานศึกษา	1. สนับสนุนภาคีเครือข่าย จัดทำระบบรวบรวมองค์ ความรู้ ภูมิปัญญา ด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม และ เผยแพร่สู่สาธารณชน และมีการเชื่อมโยงกับ หน่วยงาน/สถานศึกษา 2. สนับสนุนภาคีเครือข่าย จัดให้มีการยกย่องเชิดชู เกียรติ ภูมิปัญญาด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม และมีการ เชื่อมโยงกับหน่วยงาน/ สถานศึกษา	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

บทบาทศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

บทบาท ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
1. ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลใฝ่หาความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้โดยง่ายในเวลาว่างที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร	1.1 จัดทำระบบแนะแนวและการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนถนัด สนใจ หรือตามความต้องการ		ผลิตเกมออนไลน์ และคลิปสั้นในรูปแบบรายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ เพื่อจุดประกายความคิด กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนถนัด สนใจ หรือตามความต้องการ ได้อย่างสะดวก ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) โดยเผยแพร่ On Air ผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) และสถานีวิทยศึกษา พร้อมทั้งเผยแพร่ On Line ผ่านทางเว็บไซต์และ Social Media	สนับสนุนสื่อ ให้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับตำบลได้นำเกมออนไลน์ คลิปสั้น รวมทั้งรายการโทรทัศน์และรายการวิทยุไปใช้ในการแนะแนว การเรียน แนะนำอาชีพ กระตุ้นให้ผู้เรียนและประชาชนทุกช่วงวัยค้นพบอาชีพที่ตนเองถนัด สนใจ หรือต้องการ กระตุ้นให้เกิดความสนใจใฝ่รู้ และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime)	

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	1.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime)		1. ผลิตสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบรายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ เผยแพร่ On Air ผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) และสถานีวิทยุศึกษา พร้อมทั้งเผยแพร่ On Line ผ่านทางเว็บไซต์และ social media 2. ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ช่องทางในการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ตลอดชีวิต (DOLEdemy Platform) ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งประชาสัมพันธ์รายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ ตลอดจนช่องทางการเข้ารับบริการสื่อการเรียนรู้อื่นเพื่อให้		1. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อกำกับ ติดตามการดำเนินงาน 2. จัดทำเครื่องมือติดตามประเมินผล 3. ดำเนินการติดตามประเมินผล

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
			ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและ เรียนรู้ได้อย่างสะดวก ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime)		
	1.3 จัดให้มีโปรแกรมการ เรียนรู้และให้มี Platform การเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตที่สามารถเรียนรู้ ในสิ่งที่ถนัด สนใจได้ทุกที่ ทุกเวลา	1. จัดทำแพลตฟอร์ม การเรียนรู้ตลอดชีวิต (DOLEdemy Platform) ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ เข้าถึงและใช้งานได้อย่าง สะดวกทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) และสามารถเชื่อมโยง ระบบการสะสมผลการ เรียนรู้และการสะสม หน่วยกิต 2. จัดให้มีระบบหรือนำ ปัญญาประดิษฐ์เข้ามาใช้ เพื่อช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับ			1. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อกำกับ ติดตามการ ดำเนินงาน 2. จัดทำเครื่องมือติดตาม ประเมินผล 3. ดำเนินการติดตาม ประเมินผล

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		หรือข้อเสนอแนะภายหลังจาก การเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์ม การเรียนรู้ ได้อย่างอัตโนมัติ			
	1.4 จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่าย รายบุคคลในการให้บริการ แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้โดยไม่ให้ เป็นภาระเกินสมควรต่อ ผู้รับบริการ				
	1.5 จัดให้มีการออกไปรับรอง ความรู้ และจัดทำระบบ รับรองคุณวุฒิ		จัดให้มีการออกไปรับรอง ความรู้ผ่านแพลตฟอร์ม การเรียนรู้ตลอดชีวิต (DOLEdemy Platform) ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และการเรียนรู้ด้วยระบบ ออนไลน์ ในรูปแบบรายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา รายการวิทยุเพื่อการศึกษา		

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	1.6 จัดและส่งเสริมให้มีระบบการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ง่าย โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเกินสมควร		1. จัดทำแพลตฟอร์มการเรียนรู้ตลอดชีวิต (DOLEdemy Platform) ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้งานได้อย่างสะดวกทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) 2. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เว็บไซต์ การให้บริการสื่อต่าง ๆ		1. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อกำกับ ติดตามการดำเนินงาน 2. จัดทำเครื่องมือติดตามประเมินผล 3. ดำเนินการติดตามประเมินผล
2. จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะ	2.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐานและกระจายไปอย่างทั่วถึง	พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ตลอดชีวิต (DOLEdemy Platform) ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถใช้งานได้สะดวก มีมาตรฐาน และสามารถเชื่อมโยงระบบ	ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ตลอดชีวิต (DOLEdemy Platform) ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และ แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ เว็บไซต์การให้บริการสื่อต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและใช้งาน		

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
เป็นการไม่เกื้อหนุนให้มี การเรียนรู้ตลอดชีวิต		การสะสมผลการเรียนรู้ และการสะสมหน่วยกิต	ได้อย่างสะดวกทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime)		
	2.2 จัดส่งเสริม และสนับสนุน สภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ในแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ ประชาชนทุกช่วงวัย คนพิการ และบุคคลซึ่งมีความต้องการ จำเป็นพิเศษสามารถเข้าถึง แหล่งเรียนรู้และเรียนรู้ได้ โดยสะดวก	ผลิตสื่อ เพื่อให้บริการ คนพิการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือเสียง หนังสือ อักษรเบรลล์สำหรับคนพิการ ทางสายตา, รายการโทรทัศน์ มีภาษามือและคำบรรยาย (Subtitle) สำหรับผู้พิการ ทางการได้ยิน	ส่งเสริมประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อสำหรับคนพิการ ให้กับห้องสมุดประชาชน เพื่อให้บริการแก่คนพิการ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือเสียง หนังสืออักษร เบรลล์สำหรับคนพิการ ทางสายตา, รายการโทรทัศน์ มีภาษามือและคำบรรยาย (Subtitle) สำหรับผู้พิการ ทางการได้ยิน เป็นต้น	สนับสนุนสื่อเพื่อให้บริการ คนพิการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือเสียง หนังสือ อักษรเบรลล์สำหรับคน พิการทางสายตา, รายการ โทรทัศน์มีภาษามือและ คำบรรยาย (Subtitle) สำหรับผู้พิการทางการ ได้ยิน เป็นต้น	1. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อกำกับ ติดตามการ ดำเนินงาน 2. จัดทำเครื่องมือติดตาม ประเมินผล 3. ดำเนินการติดตาม ประเมินผล
	2.3 จัดและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ ที่เป็นไปตาม มาตรฐานของแหล่งเรียนรู้ นั้น ๆ โดยมีกลไกสนับสนุน ตามสมควรให้กับแหล่ง			สนับสนุนสื่อในหลากหลาย รูปแบบ ไปยังห้องสมุด ประชาชนหรือแหล่งเรียนรู้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้	

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	เรียนรู้ที่ดำเนินการตาม มาตรฐาน				
	2.4 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน แหล่งเรียนรู้ในแต่ละประเภท และดำเนินการให้การรับรอง แหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงาน ตามมาตรฐานสำหรับการ ได้รับการสนับสนุนอื่น ๆ จากรัฐ				
	2.5 ผสมผสานแหล่งเรียนรู้ ทางกายภาพและแหล่ง เรียนรู้ดิจิทัลไว้ด้วยกัน ให้ผู้รับบริการเข้าถึงการ ใช้บริการได้ง่าย สะดวก สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งแหล่งเรียนรู้ในสถาน ที่ตั้งและผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนและผู้ให้บริการ สามารถพูดคุย ได้ตอบ		ประชาสัมพันธ์สร้างการ รับรู้ ให้กับห้องสมุดประชาชน เกี่ยวกับการใช้แพลตฟอร์ม การเรียนรู้ตลอดชีวิต (DOLEdemy Platform) ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ รายการโทรทัศน์ รายการ วิทยุ ตลอดจนช่องทางการ เข้ารับบริการสื่อการเรียนรู้		

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	อธิบายให้คำแนะนำได้ ทันที มีการจัดระบบข้อมูล ที่ครบถ้วนและมีความ น่าเชื่อถือปลอดภัยในการ ใช้งาน ทั้งในด้านข้อมูล และความเป็นส่วนตัว มีลักษณะแบบเครือข่าย สังคมออนไลน์		ออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์ ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ห้องสมุด ประชาชนสามารถบริการ ผสมผสานแหล่งเรียนรู้ทาง กายภาพและแหล่งเรียนรู้ ดิจิทัลไว้ด้วยกัน ช่วยให้ ผู้เรียนเข้าถึงการใช้บริการ ได้ง่าย สะดวก สามารถ เรียนรู้ด้วยตนเองได้ทั้งจาก แหล่งเรียนรู้ในสถานที่ตั้ง และผ่านระบบออนไลน์		
	2.6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในรูปแบบดิจิทัลให้ ผู้รับบริการได้ทดลอง เผชิญกับสถานการณ์ เสมือนจริงสามารถนำ ความรู้ไปใช้ได้จริง ตอบโจทย์ ความต้องการ และความ ถนัดของผู้เรียน เช่น การใช้ เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม		1. พัฒนาสถานีวิทยุ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) และสถานีวิทยุ ศึกษา เพื่อให้บริการสื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ใน ลักษณะ On Air 2. พัฒนาเว็บไซต์ และ social media การให้บริการ		1. แต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อกำกับ ติดตามการ ดำเนินงาน 2. จัดทำเครื่องมือติดตาม ประเมินผล 3. ดำเนินการติดตาม ประเมินผล

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	Augmented Reality (AR) และความเป็นจริงเสมือน Virtual Reality (VR) ในการให้บริการศูนย์ วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เป็นต้น การให้บริการรับชม รายการวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาผ่านระบบ ออนไลน์ การให้ผู้บริการ เข้าถึงการอ่านได้ทุกที่ ทุกเวลา เช่น การให้บริการ ห้องสมุดออนไลน์ ห้องสมุด ดิจิทัล (Digital Library)		สื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้ บริการในลักษณะ On Line		
	2.7 เปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ ให้ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้เรียนได้แสดงความ สามารถอย่างหลากหลาย เช่น การแสดงผลงาน การแสดงความสามารถ		1. ส่งเสริมให้ประชาชน และผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การเผยแพร่ นำเสนอผลงาน โครงการและนวัตกรรม การแสดงความสามารถ ผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์		

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	การสร้างโครงงานและ นวัตกรรม		เพื่อการศึกษา (ETV) และ สถานีวิทยุศึกษา 2. ถ่ายทอดสด บันทึกเทป เผยแพร่กิจกรรมผลงาน โครงงานนวัตกรรม การแสดง ความสามารถ เพื่อประชา สัมพันธ์ให้พื้นที่อื่นๆ ได้รับ ทราบ และใช้ประโยชน์ใน การเรียนรู้		
	2.8 จัดให้มีระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยง ข้อมูลด้านการบริหาร จัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก องค์กรและพื้นที่ เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพและความ สะดวกในการจัดและการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	จัดให้มีระบบฐานข้อมูล ประเภทรายการโทรทัศน์ รายการวิทยุ และสื่อการศึกษา เพื่อคนพิการ ที่สามารถเชื่อมโยง ข้อมูลกับ Platform อื่น เพื่อส่งเสริมในการจัดและ การเรียนรู้ตลอดชีวิต			

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	2.9 ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในชุมชน		ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ ตลอดชีวิต (DOLEdemy Platform) ของกรม ส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์รายการ โทรทัศน์ รายการวิทยุ ตลอดจนช่องทางการ เข้ารับบริการสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้ภาคีเครือข่ายใช้ ประโยชน์ในการจัดและ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอด ชีวิตในพื้นที่		
	2.10 ส่งเสริมให้เกิดนิเวศ การเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น ที่เน้นชุมชนเป็นฐาน สร้าง แหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการ เรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะ ผู้เรียน ที่ใช้หลักการ สร้างสรรค์ ต่อยอดภูมิปัญญา				

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้าง นวัตกรรมในชุมชนที่ สอดคล้องกับแนวทางการ พัฒนาประเทศและการ เปลี่ยนแปลงของสังคมโลก				
3. จัดหรือส่งเสริมให้ภาคี เครือข่าย จัดหรือร่วมกัน จัดให้บุคคลในครอบครัว และชุมชนมีนิสัยรักการอ่าน หรือการเรียนรู้ รวมทั้งจัด ให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ในชุมชน	3.1 จัดกิจกรรมและจัดให้ มีแหล่งส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ในรูปแบบ ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อ สร้างนิสัยรักการอ่านหรือ การเรียนรู้				
	3.2 ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน		ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ส่งเสริมการอ่านในรูปแบบ ต่าง ๆ ของแต่ละพื้นที่ ให้ประชาชนทราบอย่าง ทั่วถึง		

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวกัน เป็นภาคีเครือข่าย จัดหรือ ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายและทั่วถึง รวมทั้งร่วมกับภาคีเครือข่าย จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ ที่สามารถให้บริการการ เรียนรู้ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ ทุกเวลา และมีการประชา สัมพันธ์ ให้ประชาชน ทราบอย่างทั่วถึง				
	3.3 สร้างระบบกลไก ส่งเสริมให้เกิดเครือข่าย ความร่วมมือของภาคี				

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริมและการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	เครือข่ายที่เข้ามาร่วมจัด หรือร่วมจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดหรือสนับสนุน แหล่งเรียนรู้ แหล่งส่งเสริม การอ่าน กิจกรรมส่งเสริม การอ่าน กิจกรรมการ เรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์				
	3.4 จัดตั้งคณะกรรมการ ส่งเสริมการอ่านและการ เรียนรู้ระดับประเทศ ระดับกรม และจัดให้มี คณะกรรมการหรือ อนุกรรมการระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษา ที่ประกอบไปด้วย ผู้แทน จากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ เกิดการบูรณาการความ ร่วมมือและใช้ทรัพยากร				

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด				
	3.5 จัดให้มีอาสาสมัคร สกร. เพื่อการส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ และส่งเสริม การเรียนรู้ตลอดชีวิตใน ชุมชน				
	3.6 ผลักดันให้การส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ เป็นวาระแห่งชาติ		ประชาสัมพันธ์กิจกรรม การส่งเสริมการอ่านใน รูปแบบต่างๆ ของแต่ละ พื้นที่ให้ประชาชนทราบ อย่างทั่วถึง		
	3.7 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการกับชุมชน และแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ ในชุมชน พัฒนาศูนย์ สกร. และอาสาสมัคร สกร. ให้มีความรู้ พร้อมทั้งจะให้				

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	การบริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนวการเรียนรู้				
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วม ในการจัดการ เรียนรู้ และเผยแพร่ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.1 ร่วมมือกับภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอด ประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญา ให้แก่ ประชาชน		ส่งเสริมให้ ภูมิ ปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการถ่ายทอด ประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญา ให้แก่ประชาชน ผ่านทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการศึกษา (ETV) และ สถานีวิทยุศึกษา เพื่อประชา สัมพันธ์ให้พื้นที่อื่นๆ ได้รับ ทราบ และใช้ประโยชน์ใน การเรียนรู้		
	4.2 สนับสนุนการจัดระบบ ความรู้และสารสนเทศของ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย และส่งเสริมให้มีการใช้ ประโยชน์ในการจัดการ	จัดทำฐานข้อมูลวิทยากร ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย ที่ร่วมผลิตรายการ			

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	เรียนรู้ และเผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยมี การยกย่อง ให้เกียรติ จัด สวัสดิการและเครื่องมือ เพื่อให้สามารถร่วมจัดการ เรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ				

บทบาท
ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน

ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน

หมายถึง

1. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จำนวน 7 แห่ง
2. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
3. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกาญจนาภิเษก (วิทยาลัยในวัง)
4. ศูนย์วงเดือน อาคมสุรทัศน์
5. ศูนย์ฝึกวิชาชีพกาญจนบุรี “สามสงฆ์ทรงพระคุณ”

บทบาท ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
1. ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลใฝ่หาความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้โดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยตนเอง ทุกที่ ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้โดยง่าย ในเวลาที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร	1.1 จัดทำระบบแนะแนว และการกระตุ้นให้ประชาชน เกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนถนัด สนใจ หรือตามความต้องการ	1. ให้บริการแนะแนวการเรียนรู้ และให้คำปรึกษา แนะนำแก่ประชาชนให้เข้าถึงข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และสามารถเลือกเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้และในเรื่องที่ถนัด สนใจหรือต้องการ 2. ออกแบบประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้เรื่องที่ตนเองสนใจหรือถนัด	ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการแนะนำ ประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้ประชาชน ทุกช่วงวัย เกิดความสนใจเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน และแหล่งเรียนรู้เครือข่าย	สนับสนุนองค์ความรู้และทรัพยากร (บุคลากร) ให้แก่บุคคล ชุมชน หน่วยงาน/สถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนสนใจเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนและแหล่งเรียนรู้เครือข่าย	ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	1.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัย สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา	1. วางแผนการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมให้ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในทุกช่วงวัย	1. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรต้นแบบด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน	สนับสนุนองค์ความรู้และทรัพยากร ให้แก่หน่วยงาน/สถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก ที่ช่วยให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต โดยใช้ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและ นวัตกรรม ที่หลากหลาย 3. จัดทำ ออกแบบและ สร้างช่องทางการเรียนรู้ ตลอดชีวิตที่หลากหลาย 4. จัดทำสื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตที่กระตุ้นการ เรียนรู้และตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้รับ บริการ	2. ส่งเสริมให้มีการพัฒนา หลักสูตรด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรม 3. ส่งเสริมภาคีเครือข่าย ในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และนวัตกรรมร่วมจัดการ เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ		
	1.3 จัดให้มีโปรแกรมการ เรียนรู้และให้มี Platform การเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตที่สามารถเรียนรู้ ในสิ่งที่ถนัด สนใจได้ทุกที่ ทุกเวลา	จัด พัฒนา โปรแกรมการ เรียนรู้ หลักสูตร สื่อ ด้าน อาชีพ ศิลปอาชีพเกษตรกรรม และเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความหลากหลาย ยืดหยุ่นสามารถลงมือ ปฏิบัติได้จริง (active learning) และสามารถ	1. ส่งเสริมการใช้โปรแกรม Platform ในการแสวงหา ความรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต 2. ส่งเสริมการพัฒนา โปรแกรม Platform ร่วมกับ ภาคีเครือข่าย	สนับสนุนการเชื่อมโยง โปรแกรมการเรียนรู้ด้าน อาชีพ ศิลปอาชีพเกษตรกรรม และเศรษฐกิจพอเพียงกับ ภาคีเครือข่าย	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		เรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของประชาชน ทุกช่วงวัย และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนบริเวณชายแดน	3. ส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไปผ่านโปรแกรม Platform ที่หลากหลาย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง		
	1.4 จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่ายรายบุคคลในการให้บริการแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้โดยไม่ให้เป็นภาระเกินสมควรต่อผู้รับบริการ	1. จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในการให้บริการการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน		สนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในการให้บริการแหล่งเรียนรู้	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	1.5 จัดให้มีการออกไปรับรองความรู้และจัดทำระบบรับรองคุณวุฒิจากการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. จัดทำ พัฒนาระบบฐาน ข้อมูลผู้รับบริการทะเบียนประวัติ เพื่อออกเอกสารรับรองผลการเรียนรู้สำหรับผู้เข้ามาใช้บริการการเรียนรู้ตลอดชีวิตในฐานการ	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากร สื่อ หลักสูตรที่หลากหลายในการรองรับการออกไปรับรองความรู้/คุณวุฒิให้แก่ผู้ผ่านการเรียนรู้ตลอดชีวิตในแหล่งเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้	สนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ ที่สามารถใช้รับรองความรู้/คุณวุฒิจากแหล่งเรียนรู้ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		เรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ ที่ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ ราษฎรไทยบริเวณชายแดน จัด 2. จัดทำ พัฒนาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ใน แหล่งเรียนรู้ ที่ดำเนินการ โดยศูนย์ฝึก ฯ ที่รองรับ ธนาคารหน่วยกิต (credit bank) สำหรับใช้ในการเทียบ โอนความรู้และประสบการณ์	ของศูนย์ฝึกและพัฒนา อาชีพราษฎรไทยบริเวณ ชายแดน	บริเวณชายแดนและของ ภาคีเครือข่ายที่ขยายผล	
	1.6 จัดและส่งเสริมให้มี ระบบการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ได้ง่าย โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเกิน สมควร	1. ออกแบบให้ศูนย์ฝึก และพัฒนาอาชีพราษฎร ไทยบริเวณชายแดนเป็น แหล่งเรียนรู้ที่เปิดโอกาส ให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเข้าถึงได้โดยไม่มี ภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร 2. จัดทำ จัดหา หรือพัฒนา โปรแกรมการเรียนรู้ ให้	1. ส่งเสริมให้มีระบบการ บริหารงานในการเข้าถึง/ เข้าใช้แหล่งเรียนรู้ของ ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ ราษฎรไทยบริเวณชายแดน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอด ชีวิตของประชาชนที่สนใจ	สนับสนุน แนะนำ ชี้แนะ ภาคีเครือข่าย ให้เข้าถึง แหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพ ศิลปอาชีพ เกษตรกรรม และเศรษฐกิจพอเพียง ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		ประชาชน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนถนัดสนใจ หรือตามความต้องการ	2. ส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงระบบการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้กับภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต		
2. จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกำหนดหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต	2.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐานและกระจายไปอย่างทั่วถึง	1. พัฒนาสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ และภูมิทัศน์ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตของประชาชนบริเวณชายแดน และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด 2. พัฒนา ขยายแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลาย ทั้งด้านอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม เกษตรกรรม ภูมิปัญญาที่เหมาะสมกับ	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นศูนย์สาธิต วิจัย ทดลองด้านอาชีพ และเป็นศูนย์ฝึกอบรมด้านอาชีพเฉพาะทาง	สนับสนุนองค์ความรู้และทรัพยากรให้แก่ภาคีเครือข่ายที่ต้องการจัดแหล่งการเรียนรู้ด้านอาชีพ ศิลปชีพ เกษตรกรรม และเศรษฐกิจพอเพียง	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		สภาพและความต้องการ ของท้องถิ่น			
	2.2 จัด ส่งเสริม และสนับสนุน สภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดใน แหล่งเรียนรู้เพื่อให้ประชาชน ทุกช่วงวัย คนพิการและบุคคล ซึ่งมีความต้องการจำเป็น พิเศษสามารถเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้และเรียนรู้ได้โดยสะดวก	จัดสภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลือ อื่นใดในแหล่งเรียนรู้ให้ เอื้อกับประชาชนทุกช่วงวัย คนพิการและบุคคลซึ่งมี ความต้องการจำเป็นพิเศษ ให้สามารถเข้าถึงและใช้ บริการแหล่งเรียนรู้หรือ ฐานเรียนรู้ของศูนย์ฝึก และพัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดน	ส่งเสริมให้มีระบบการดูแล พัฒนาสภาพแวดล้อม สื่อ รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่เหมาะสมกับสภาพและ ความต้องการของผู้ใช้บริการ ที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ	สนับสนุนให้มีภาคีเครือข่าย ร่วมพัฒนาสภาพแวดล้อม สื่อ บริการ ที่ตอบสนอง ต่อความต้องการเรียนรู้ ของประชาชนทุกช่วงวัย คนพิการ และบุคคลที่มี ความต้องการจำเป็นพิเศษ	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	2.3 จัดและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ ที่เป็นไปตาม มาตรฐานของแหล่งเรียนรู้ นั้น ๆ โดยมีกลไกสนับสนุน ตามสมควรให้กับแหล่งเรียนรู้ ที่ดำเนินการตามมาตรฐาน	1. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ของ ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ ราษฎรไทยบริเวณชายแดน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ กำหนด	ส่งเสริมให้มีการพัฒนา มาตรฐานของแหล่งเรียนรู้ และมีการรับรองมาตรฐาน ของแหล่งเรียนรู้ตามเกณฑ์ ที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	สนับสนุนข้อมูลฐานการ เรียนรู้ที่จัดโดยศูนย์ฝึก และพัฒนาอาชีพราษฎร ไทยบริเวณชายแดน เพื่อ การจัดทำมาตรฐานแหล่ง เรียนรู้	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		2. จัดและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ของศูนย์ฝึกและ พัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดน ให้เป็น แหล่งเรียนรู้มีชีวิต และ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ยั่งยืน 3. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่ แสดงถึงอัตลักษณ์ ของ ท้องถิ่น			
	2.4 จัดทำเกณฑ์มาตรฐาน แหล่งเรียนรู้ในแต่ละประเภท และดำเนินการให้การรับรอง แหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงาน ตามมาตรฐานสำหรับการ ได้รับการสนับสนุนอื่น ๆ จากรัฐ	ร่วมจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในการ ดำเนินงานของศูนย์ฝึก และพัฒนาอาชีพราษฎร ไทยบริเวณชายแดน	ส่งเสริมให้มีการใช้เกณฑ์ มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ของ ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ ราษฎรไทยบริเวณชายแดน เป็นเกณฑ์ในการดำเนินงาน ทุกแห่ง	สนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน มูลนิธิ ร่วมจัดทำเกณฑ์ มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ที่ สอดคล้อง เชื่อมโยงกัน	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	2.5 ผสมผสานแหล่งเรียนรู้ ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ ดิจิทัลไว้ด้วยกันให้ผู้เรียน เข้าถึงการใช้บริการได้ง่าย	1. ออกแบบแหล่งเรียนรู้ ในรูปแบบผสมผสาน ทั้งสถานที่เรียน และ แพลตฟอร์มดิจิทัล	1. พัฒนาบุคลากรให้มี ความรู้ ความชำนาญใน การจัดการเรียนรู้แบบ ผสมผสานแหล่งเรียนรู้กับ	มีการสนับสนุนวัสดุฝึก สำหรับผู้ลงทะเบียนเรียนรู้ ในฐานการเรียนรู้ หรือ แหล่งการเรียนรู้ที่ต้องมี	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	สะดวก สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งแหล่งเรียนรู้ในสถานที่ตั้ง และผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนและผู้ให้บริการสามารถพูดคุยโต้ตอบอธิบายให้คำแนะนำได้ทันที มีการจัดระบบข้อมูลที่ครบถ้วน และมีความน่าเชื่อถือปลอดภัยในการใช้งานทั้งในด้านข้อมูล และความเป็นส่วนตัว มีลักษณะแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์	2. ออกแบบระบบที่ง่ายต่อการนำไปใช้ สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา และมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล 3. ดำเนินการผสมผสานแหล่งเรียนรู้ ทางกายภาพ และแหล่งเรียนรู้ ดิจิทัลไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการใช้บริการได้ง่าย สะดวก สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยผู้รับบริการ และผู้ให้บริการ สามารถพูดคุยโต้ตอบอธิบายให้คำแนะนำได้ทันที	รูปแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ 2.ส่งเสริมให้มีแผนงาน/ ปฏิทินการจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ที่ชัดเจนและต่อเนื่องสม่ำเสมอ	การฝึกทักษะปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชำนาญ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	
	2.6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลให้ผู้เรียนได้ทดลองเผชิญสถานการณ์เสมือนจริงสามารถนำความรู้	1. ออกแบบฐานการเรียนรู้ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนที่รองรับเทคโนโลยี	ส่งเสริมให้มีแกนนำในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รูปแบบดิจิทัล	ประสานภาคีเครือข่ายในการจัดทำแหล่งเรียนรู้รูปแบบดิจิทัลที่หลากหลาย	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ไปใช้ได้จริง ตอบโจทย์ ความต้องการและความถนัด ของผู้รับบริการ เช่น การใช้ เทคโนโลยี ความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) และความเป็นจริงเสมือน Virtual Reality (VR) ในการ ให้บริการศูนย์วิทยาศาสตร์ เพื่อการศึกษา เป็นต้น การให้ บริการรับชมรายการวิทยุ โทรทัศน์ เพื่อการศึกษา ผ่านระบบออนไลน์การให้ ผู้บริการเข้าถึงการอ่านได้ ทุกที่ทุกเวลา เช่น การให้บริการ ห้องสมุดออนไลน์ ห้องสมุด ดิจิทัล (Digital Library)	AR และ VR เพื่อให้ ผู้รับบริการได้ทดลองเผชิญ กับสถานการณ์เสมือนจริง 2. ออกแบบโปรแกรมที่ ปรับให้เหมาะสมกับแต่ละ ระดับความรู้ ออกแบบโปรแกรมที่ เหมาะสมกับการเรียนรู้ ด้านอาชีพที่สอดคล้อง กับวิถีชีวิต ระดับความรู้ ทุกช่วงวัย			
	2.7 เปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ ให้ประชาชน และผู้เรียน ได้แสดงความสามารถอย่าง หลากหลาย เช่น การแสดง	1. ใช้พื้นที่ของศูนย์ฝึก และพัฒนาอาชีพราษฎร ไทยบริเวณชายแดน	ส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนมี พื้นที่ในการนำเสนองาน วิชาการ งานวิจัย งานทดลอง	ประสานภาคีเครือข่ายให้มี ส่วนร่วมในการสนับสนุน พื้นที่ให้ผู้เรียนได้แสดง ความสามารถ แสดงผลงาน	

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ผลงาน การแสดงความสามารถ การสร้างโครงงานและ นวัตกรรม	ในการให้ประชาชน และ ผู้เรียนได้แสดงความสามารถ อย่างหลากหลาย 2. จัดการแข่งขัน การแสดงผลงาน การแสดง ความสามารถ เพื่อส่งเสริม กิจกรรมที่สอดคล้องกับ บทบาทของศูนย์ฝึกและ พัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดนในการ จัดการเรียนรู้ 3. เปิดพื้นที่การเรียนรู้ด้าน อาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม เกษตรกรรม และเศรษฐกิจ พอเพียงที่สอดคล้องกับ บริบทของพื้นที่ /ชุมชน	งานสาธิตด้านอาชีพที่ หลากหลาย		
	2.8 จัดให้มีระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยง ข้อมูลด้านการบริหาร	จัดทำระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม เกษตรกรรม	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู คู่มือการใช้ระบบฐานข้อมูล แหล่งเรียนรู้		ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	จัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ทั้ง ภายในและภายนอกองค์กร และพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และความสะดวกในการจัด และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	และเศรษฐกิจพอเพียงที่ เชื่อมโยงข้อมูลการบริหาร จัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ทั้ง ภายในและภายนอกองค์กร และพื้นที่			
	2.9 ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตลอด ชีวิตในชุมชน	จัดทำ MOU กับภาคี เครือข่ายในการพัฒนา แหล่งเรียนรู้	ร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาให้มีแหล่ง เรียนรู้หรือเป็นฐานการ เรียนรู้ในชุมชน	1.สนับสนุนทรัพยากร อุปกรณ์สำหรับการเรียนรู้ ตลอดชีวิตให้แก่ภาคี เครือข่ายที่ร่วมจัด 2. มีการสร้างขวัญและ กำลังใจให้แก่ภาคีเครือข่ายที่ ร่วมจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น ออกวุฒิบัตร ใบประกาศ เกียรติบัตร เกียรติคุณ	
	2.10 ส่งเสริมให้เกิดนิเวศ การเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่น ที่เน้นชุมชนเป็นฐาน สร้าง แหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการ	1 สร้างแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน ที่ใช้หลักการสร้างสรรค์	ส่งเสริมให้ชุมชนและภาคี เครือข่ายตระหนักถึงความ สำคัญในการจัดนิเวศการ เรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	ร่วมกับภาคีเครือข่าย สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างสร้างสรรค์ ยั่งยืน	

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	เรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะ ผู้เรียนที่ใช้หลักการสร้างสรรค์ ต่อยอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ท้องถิ่น สร้างนวัตกรรมใน ชุมชนที่สอดคล้องกับแนว ทางการพัฒนาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของ สังคมโลก	ต่อยอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ท้องถิ่น 2. สร้างนวัตกรรมใน ชุมชนโดยใช้องค์ความรู้ที่ มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นฐาน 3. ออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น			
	2.11 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการกับชุมชน และแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ใน ชุมชนพัฒนาวิทยากรและ อาสาสมัครให้มีความรู้ เพียงพอ พร้อมทั้งจะบริการ ให้คำปรึกษาและแนะแนว การเรียนรู้	1. จัดการเรียนรู้ตลอด ชีวิตโดย บูรณาการกับ ชุมชนและแหล่งเรียนรู้ 2. จัดหาผู้มีองค์ความรู้ใน ท้องถิ่น ชุมชน เพื่อเป็น วิทยากรถ่ายทอดความรู้ 3. พัฒนาวิทยากรและ อาสาสมัคร ให้มีความรู้ เพียงพอ และมีความพร้อม ในการให้บริการ	ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแหล่ง เรียนรู้ตลอดชี วิตแบบ บูรณาการเข้ากับวิถี ชีวิต โดยเน้นชุมชนเป็น ฐานการเรียนรู้	สนับสนุนทรัพยากรในการ จัดตั้งแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
3. จัดหรือส่งเสริมให้ภาคี เครือข่าย จัดหรือร่วมกัน จัดให้บุคคลในครอบครัว และชุมชนมีนิสัยรักการอ่าน หรือการเรียนรู้ รวมทั้งจัด ให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ในชุมชน	3.1 จัดกิจกรรมและจัดให้มี แหล่งส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อสร้างนิสัย รักการอ่านหรือการเรียนรู้	1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อสร้างนิสัยรักการ เรียนรู้ของคนในชุมชน 2. จัดให้มีแหล่งส่งเสริม การเรียนรู้ด้านอาชีพที่ หลากหลาย 3. จัดให้มีมุมวิชาการ งานค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการ อ่านและการเรียนรู้	ส่งเสริมให้มีการจัด กิจกรรมตามวันหรือวาระ สำคัญ ต่าง ๆ	อำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรมและการร่วมจัด กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ของภาคีเครือข่าย	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
	3.2 ส่งเสริม สนับสนุน และ ประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวกัน เป็นภาคีเครือข่าย จัดหรือ	1. พัฒนาศูนย์ฝึกและ พัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดนให้เป็น แหล่งการเรียนรู้ที่มี ความทันสมัย สามารถ เข้าถึงความรู้ที่ต้องการ ได้หลากหลายช่องทาง	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาภาคี เครือข่ายในการร่วมจัด กิจกรรม	สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดกิจกรรม เพื่อการเรียนรู้	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริม การอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายและทั่วถึง รวมทั้งร่วมกับภาคีเครือข่าย จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวกและแหล่งส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ที่ สามารถให้บริการการเรียนรู้ ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ ทุกเวลา และมีการประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง	ทุกรูปแบบ ทุกที่ ทุกเวลา 2. มีการจัดกิจกรรมที่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงสินค้า/ ผลิตภัณฑ์ และเป็นช่องทางการจำหน่าย ที่ต่อยอดการตลาดได้ รวมทั้งจัดให้มีเวทีเสวนา แลกเปลี่ยนความรู้ด้าน อาชีพ เช่น การจัดงาน มหกรรมเกษตร งาน มหกรรมอาชีพ เป็นต้น			
	3.3 สร้างระบบกลไกส่งเสริม ให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ของภาคีเครือข่ายที่เข้ามาร่วม จัดหรือร่วมจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดหรือสนับสนุน แหล่งเรียนรู้ แหล่งส่งเสริม การอ่าน กิจกรรมส่งเสริม	จัดทำ MOU ร่วมกับ หน่วยงานต่าง ๆ	ส่งเสริมให้ครูพัฒนาระบบ กลไกในการจัดการเรียนรู้ ร่วมกับเครือข่าย		

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	การอ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น				
	3.4 จัดตั้งคณะกรรมการ ส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ระดับประเทศ ระดับกรม และ จัดให้มีคณะกรรมการหรือ อนุกรรมการระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษาที่ ประกอบไปด้วย ผู้แทนจาก ภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เกิด การบูรณาการความร่วมมือ และใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประโยชน์สูงสุด	จัดให้มีคณะกรรมการ ประเมินมาตรฐานแหล่ง เรียนรู้ระดับอำเภอ จังหวัด กรม เพื่อเป็นการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ให้ยั่งยืน			
	3.5 จัดให้มีอาสาสมัคร สกร. เพื่อส่งเสริมการอ่านและ การเรียนรู้ และส่งเสริมการ เรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน				

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	3.6 ผลักดันให้การส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ เป็นวาระแห่งชาติ				
	3.7 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยบูรณาการกับชุมชนและ แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ใน ชุมชน พัฒนาวิทยากรและ อาสาสมัคร สกร. ให้มีความรู้ พร้อมที่จะให้บริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนว การเรียนรู้	1. กำหนดรูปแบบกิจกรรม ให้เหมาะสมกับบริบทของ ชุมชน 2. ประสานความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และ องค์กรชุมชน	ส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ มีชีวิตอย่างยั่งยืน		ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายมี ส่วนร่วม ในการจัดการเรียนรู้ และเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้เกิดการ เรียนรู้ตลอดชีวิต	4.1 ร่วมมือกับภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอด ประสบการณ์ ความรู้ ภูมิปัญญา ให้แก่ ประชาชน	1. ออกแบบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น เกษตรพื้นบ้าน เกษตร ผสมผสาน อาชีพที่เป็น ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	1. ส่งเสริมภูมิปัญญา ท้องถิ่นและ ภาคีเครือข่าย ในการวางแผน จัดการ เรียนรู้ และการเผยแพร่ ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. ส่งเสริมให้เยาวชนและ คนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วม	1. สนับสนุนการรวมกลุ่ม ของปราชญ์ชาวบ้านให้มี ศักยภาพในการถ่ายทอด ความรู้	ติดตามและประเมินผล การดำเนินให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
		2. จัดทำสื่อการเรียนรู้ เช่น หนังสือ คู่มือ วีดิโอ สารคดี หรือแพลตฟอร์ม ออนไลน์ เกี่ยวกับภูมิปัญญา ท้องถิ่น 3. ส่งเสริมภูมิปัญญา ท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย ในการวางแผน จัดการ เรียนรู้ และการเผยแพร่ ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. ส่งเสริมให้เยาวชนและ คนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วมใน การเรียนรู้และสืบทอดภูมิ ปัญญา	ในการเรียนรู้และสืบทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. ส่งเสริมให้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ ที่ถ่ายทอดความเป็น อัตลักษณ์ของท้องถิ่น		
	4.2 สนับสนุนการจัดระบบ ความรู้และสารสนเทศของ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย และส่งเสริมให้มีการใช้	1. จัดทำระบบความรู้และ สารสนเทศของภูมิปัญญา ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ของศูนย์ฝึกและพัฒนา อาชีพราษฎรไทยบริเวณ	1. ส่งเสริมให้มีการนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ใน การจัดการเรียนรู้ตลอด ชีวิตในชุมชน		

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน)			
		การจัด	การส่งเสริม	การสนับสนุน	การติดตาม และประเมินผล
	ประโยชน์ในการจัดการ เรียนรู้ และเผยแพร่ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นโดยมีการ ยกย่องให้เกียรติ จัดสวัสดิการ และเครื่องมือเพื่อให้สามารถ ร่วมจัดการเรียนรู้ได้อย่าง เต็มศักยภาพ	ชายแดน ที่สามารถ เชื่อมโยง กับหน่วยงานและสถาน ศึกษาอื่น ๆ และเผยแพร่ สู่สาธารณชน 2. จัดทำระบบฐานข้อมูล ปัญญาท้องถิ่นให้ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน 3. จัดให้มีการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ภูมิปัญญา ที่ร่วมสนับสนุน การ ดำเนินงานของศูนย์ฝึก และพัฒนาอาชีพราษฎร ไทยบริเวณชายแดน	2. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น		

บทบาทศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล

บทบาท ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
1.การดำเนินการโดยวิธีการ ใดๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลใฝ่หา ความรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ และ สร้างสมรรถนะ ในการเรียนรู้ โดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบัน ได้ด้วยตนเอง ทุกที่ ทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ทุกประเภทได้โดยง่ายในเวลา ที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระ ค่าใช้จ่ายโดยสมควร	1.1 จัดทำระบบแนะแนว และการกระตุ้น ให้ประชาชนเกิดความสนใจใฝ่รู้ ที่สามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนถนัด สนใจ หรือตามความต้องการ	1. สำรวจความต้องการ ตามความสนใจ ความถนัดของประชาชน 2. ให้บริการแนะแนวการเรียนรู้ และให้คำปรึกษา แนะนำแก่ประชาชนให้เข้าถึงข้อมูล แหล่งเรียนรู้และสามารถเลือกเรียนรู้ ในเรื่องที่ถนัด สนใจหรือต้องการ 3. มีการออกแบบประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ เรื่องที่ตนเองสนใจหรือถนัด
	1.2 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม เพื่อประชาชนในทุกช่วงวัย ให้สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ด้วยตนเอง ทุกที่ทุกเวลา	1. วางแผนการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ในทุกช่วงวัย 2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม ที่หลากหลาย 3. ให้บริการทรัพยากรและอุปกรณ์ที่เหมาะสม เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต หรืออุปกรณ์ ดิจิทัลอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชน 4. จัดทำ ออกแบบและสร้างช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย 5. แสวงหาทรัพยากรร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัด การเรียนรู้ตลอดชีวิต
	1.3 จัดให้มี Platform การเรียนรู้และ โปรแกรมการเรียนรู้และให้มี เพื่อสร้าง สมรรถนะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ที่สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ถนัด สนใจ ได้ทุกที่ ทุกเวลา	1. นำ Platform การเรียนรู้และโปรแกรมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้กับประชาชนอย่างเหมาะสมตามความถนัดและสนใจได้ทุกที่ทุกเวลา 2. อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึง Platform การเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกพื้นที่

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
		3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาจาก Platform ที่จัดทำขึ้นทุกกลุ่มเป้าหมาย
	1.4 จัดทำเกณฑ์ค่าใช้จ่ายรายบุคคลในการ บริการแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้โดยไม่ให้เป็นภาระ เกินสมควรต่อผู้รับบริการ	ชี้แจงประชาชนเกี่ยวกับรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการเข้ารับบริการการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด
	1.5 จัดให้มีการออกใบรับรองความรู้และ จัดทำระบบรับรองคุณวุฒิจากการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	1. จัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามความต้องการ และได้รับใบรับรองความรู้ 2. รวบรวม จัดทำหลักฐานที่เกี่ยวข้องเสนอ สกร.ระดับอำเภอ เพื่อดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวข้องต่อไป
	1.6 จัดและส่งเสริมให้มีระบบเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้ได้ง่าย โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเกินสมควร	1. จัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่าย เช่น ห้องสมุดดิจิทัล คลังความรู้ หรือ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ 2. ออกแบบระบบแหล่งเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงได้ โดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร 3. จัดทำ จัดหา หรือพัฒนา โปรแกรมการเรียนรู้ให้ประชาชน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ในเรื่องที่ตนถนัด สนใจ หรือตามความต้องการ
2. จัดให้มีและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้เพื่อให้บุคคลสามารถ เรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก	2.1 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสังกัดกรมส่งเสริม การเรียนรู้แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ และสร้าง เครือข่ายแหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐานและ กระจายไปอย่างทั่วถึง	1. สำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อจัดทำ ทำเนียบ ฐานข้อมูล และมีการปรับปรุงให้เป็น ปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง 2. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐาน และกระจายไปอย่าง ทั่วถึง

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็น อุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมี ลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุน ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต		3. จัดกิจกรรมและโครงการรณรงค์ให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าใจและเห็นความสำคัญของแหล่ง เรียนรู้ เช่น งานมหกรรมการเรียนรู้ หรือโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน 4. ส่งเสริมให้เกิดระบบนิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ในแต่ละท้องถิ่นที่เน้นชุมชน เป็นฐาน 5. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้
	2.2 จัด ส่งเสริม และสนับสนุน สภาพแวดล้อม สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดใน แหล่งเรียนรู้เพื่อให้คนพิการและบุคคลซึ่งมี ความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถเข้าถึง แหล่งเรียนรู้และเรียนรู้ได้โดยสะดวก	จัดสภาพแวดล้อม สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดในแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อกับประชาชน ทุกช่วงวัย คนพิการและบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และเรียนรู้ได้โดยสะดวก
	2.3 จัดและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ที่เป็นไปตามมาตรฐานของแหล่งเรียนรู้ นั้น ๆ โดยมีกลไกสนับสนุนตามสมควรให้กับ แหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินการตามมาตรฐาน	1. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นไปตามมาตรฐานของแหล่งเรียนรู้นั้น ๆ โดยมีกลไกสนับสนุน ตามสมควร ให้แก่แหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินการตามมาตรฐาน 2. จัดให้แหล่งเรียนรู้ มีหลักสูตรที่ทันสมัยตอบโจทย์ความต้องการ ของทุกกลุ่มเป้าหมาย 3. พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย เช่น วิดีโอการสอน
	2.4 จัดทำเกณฑ์มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ ในแต่ละประเภทและดำเนินการให้การรับรอง แหล่งเรียนรู้ที่ดำเนินงานตามมาตรฐาน สำหรับการได้รับการสนับสนุนอื่น ๆ จากรัฐ	1. ศึกษา ทำความเข้าใจและชี้แจงเกณฑ์มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ในแต่ละประเภท ให้กับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง 2. จัด หรือพัฒนา แหล่งเรียนรู้ในแต่ละประเภท ให้มีการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานแหล่งเรียนรู้ที่กำหนด

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
	2.5 ผสมผสานแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลด้วยกัน ให้ผู้รับบริการเข้าถึงการใช้บริการได้ง่าย สะดวก สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งแหล่งเรียนรู้ในสถานที่ตั้งและผ่านระบบออนไลน์ผู้รับบริการ และให้ผู้บริการสามารถพูดคุย โต้ตอบอธิบายให้คำแนะนำได้ทันที มีการจัดระบบข้อมูลที่ครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือปลอดภัยในการใช้งาน ทั้งในด้านข้อมูลและความเป็นส่วนตัว มีลักษณะแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์	1. ออกแบบแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบผสมผสานทั้งสถานที่เรียนและแพลตฟอร์มดิจิทัล 2. ออกแบบระบบที่ง่ายต่อการนำไปใช้ สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา และมีระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล 3. ดำเนินการผสมผสานแหล่งเรียนรู้ ทางกายภาพและแหล่งเรียนรู้ ดิจิทัลไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียน เข้าถึงการใช้บริการได้ง่าย สะดวก สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผู้รับบริการและผู้ให้บริการ สามารถพูดคุย โต้ตอบอธิบายให้คำแนะนำได้ทันที
	2.6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลให้ผู้เรียนได้ทดลองเผชิญสถานการณ์เสมือนจริงสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ตอบโจทย์ความต้องการและความถนัดของผู้รับบริการ เช่น การใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) และความเป็นจริงเสมือน Virtual Reality (VR) ในการให้บริการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เป็นต้น	1. จัดกิจกรรม โดยนำผู้เรียนไปเรียนรู้ในศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาในพื้นที่ 2. จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผ่านรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา 3. ให้บริการ ห้องสมุดออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library) 4. ออกแบบแหล่งเรียนรู้ที่รองรับเทคโนโลยี AR และ VR เพื่อให้ผู้รับบริการได้ทดลองเผชิญกับสถานการณ์เสมือนจริง 5. ออกแบบโปรแกรมที่ปรับให้เหมาะสมกับแต่ละระดับความรู้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
	การให้บริการรับชมรายการวิทยุโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาผ่านระบบออนไลน์การให้ ผู้บริการเข้าถึงการอ่านได้ทุกที่ทุกเวลา เช่น การให้บริการห้องสมุดออนไลน์ ห้องสมุดดิจิทัล (Digital Library)	
	2.7 เปิดพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ให้ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้เรียนได้แสดงความสามารถ อย่างหลากหลาย เช่น การแสดงผลงาน การแสดงความสามารถการสร้างโครงงาน และนวัตกรรม	1. จัดให้มีพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ให้ประชาชน และผู้เรียนได้แสดงความสามารถอย่างหลากหลาย 2. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้ประชาชน และผู้เรียนได้แสดงความสามารถอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับความต้องการ
	2.8 จัดให้มีระบบฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ที่เชื่อมโยงข้อมูลด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์กรความรู้ และอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กรและพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวก ในการจัดและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1. จัดทำฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่ เชื่อมโยงข้อมูลด้านการบริหาร จัดการ การจัดการเรียนรู้ องค์ความรู้ และอื่น ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบ 2. ใช้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
	2.9 ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ เพื่อการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในชุมชน	สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในชุมชน

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
	2.10 ส่งเสริมให้เกิดนิเวศการเรียนรู้ในแต่ละท้องถิ่นที่เน้นชุมชนเป็นฐาน สร้างแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนที่ใช้หลักการสร้างสรรค์ต่อยอด ภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น สร้างนวัตกรรมในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวการพัฒนาประเทศและเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก	1. ดำเนินการให้เกิดนิเวศการเรียนรู้ (Learning Ecosystem) ในแต่ละท้องถิ่นที่เน้นชุมชนเป็นฐาน 2. สร้างแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนที่ใช้หลักการสร้างสรรค์ต่อยอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่น 3. สร้างนวัตกรรมในชุมชนที่สอดคล้องกับแนวการพัฒนาประเทศและเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก 4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
	2.11 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยบูรณาการกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน พัฒนาวิทยากรและอาสาสมัครให้มีความรู้เพียงพอ พร้อมที่จะบริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนวการเรียนรู้	1. จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดย บูรณาการกับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ 2. จัดหาวิทยากรในชุมชนที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ 3. ประสานงานกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัด โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. จัดหรือส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมกันจัดให้บุคคลใน ครอบครัวและชุมชนมีนิสัยรัก การอ่านหรือการเรียนรู้รวมทั้ง	3.1 จัดกิจกรรมและจัดให้มีแหล่งส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน หรือการเรียนรู้	1. จัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ 1.1 สืบหาข้อมูลการส่งเสริมการอ่านและแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ 1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลการส่งเสริมการอ่านและแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ 1.3 ออกแบบการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน 1.4 ทบทวนความพร้อมของแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
จัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่าน และการเรียนรู้ในชุมชน		1.5 วางแผนการพัฒนาแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีส่วนร่วม 2. ให้บริการการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ
	3.2 ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวเป็นภาคีเครือข่าย จัดหรือร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายและทั่วถึง รวมทั้งร่วมกับภาคีเครือข่ายจัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งส่งเสริม การอ่านและการเรียนรู้ ที่สามารถให้บริการ การเรียนรู้ได้ทุกรูปแบบ ทุกที่ ทุกเวลา และ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ อย่างทั่วถึง	1. ประสานความร่วมมือบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวเป็นภาคีเครือข่ายในการจัดหรือร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายและทั่วถึง 2. จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น มหกรรมหนังสือชุมชน ห้องสมุดเคลื่อนที่ และโครงการอ่านออนไลน์

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
	3.3 สร้างระบบกลไกส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือของภาคเครือข่ายที่เข้ามาร่วมจัดหรือจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเรื่องต่าง ๆ เช่น การจัดหรือสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ แหล่งส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น	1. จัดประชุม ชี้แจง สร้างความเข้าใจในบทบาทของ ศกร.ระดับตำบล และภาคีเครือข่าย 2. ร่วมวางแผนการจัดกิจกรรม 3. ออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย เช่น ห้องสมุดเคลื่อนที่ วิทยาศาสตร์สำหรับชุมชน โครงการอ่านเพื่อพัฒนาอาชีพ
	3.4 จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ระดับประเทศ ระดับกรม และจัดให้มีคณะกรรมการหรืออนุกรรมการระดับจังหวัด และระดับสถานศึกษา ที่ประกอบไปด้วย ผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือและใช้ทรัพยากรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด	1. มีการสรรหากรรมการ ร่วมเป็น คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านระดับตำบล 2. มีการวางแผนร่วมกัน โดยคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ 3. รายงานผลการจัดกิจกรรมให้คณะกรรมการรับทราบให้ความเห็นข้อเสนอแนะ ผลการดำเนินงาน
	3.5 จัดให้มีอาสาสมัคร ศกร. เพื่อส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน	จัดให้มี อาสาสมัคร ศกร. ในทุกตำบล
	3.6 ผลักดันให้การส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้เป็นวาระแห่งชาติ	1. นำนโยบายสู่การปฏิบัติ จัด กิจกรรม/โครงการส่งเสริมการอ่านให้ครอบคลุมในพื้นที่ 2. บูรณาการการส่งเสริมการอ่านเข้ากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
	3.7 จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยบูรณาการ กับชุมชนและแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน พัฒนาวิทยากรและอาสาสมัคร สกร. ให้มี ความรู้ พร้อมทั้งจะให้บริการ ให้คำปรึกษา และแนะแนวการเรียนรู้	1. กำหนดรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน 2. ประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรชุมชน
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ผู้ชำนาญการในภูมิปัญญา ท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.1 ร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคี เครือข่าย ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การถ่ายทอด ประสบการณ์ความรู้ ภูมิปัญญา แก่ประชาชน	1. จัดทำทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย ส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งปรับปรุง ข้อมูล ให้มีความเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการทุกปีงบประมาณ 2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การสอนศิลปะหัตถกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชน 3. จัดทำสื่อการเรียนรู้ เช่น หนังสือ คู่มือ วิดีโอสารคดี หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและ ภาคีเครือข่ายในการวางแผน จัดการเรียนรู้ และการ เผยแพร่ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. ส่งเสริมให้เยาวชนและคนรุ่นใหม่ได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญา 6. สนับสนุนพื้นที่จัดกิจกรรม เช่น ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียน วัด หรือศูนย์การเรียนรู้ 7. สนับสนุนการรวมกลุ่มของปราชญ์ชาวบ้านให้มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

แนวทางการดำเนินงาน	การขับเคลื่อนการจัด การส่งเสริม และการสนับสนุน	บทบาท ภารกิจ (ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล)
	4.2 สนับสนุนการจัดระบบความรู้และสารสนเทศของผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย และส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการยกย่องให้เกียรติจัดสวัสดิการและเครื่องมือเพื่อให้สามารถร่วมจัดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ	1. จัดเก็บข้อมูลความรู้จากผู้ชำนาญการในรูปแบบที่สามารถเผยแพร่และใช้ในการเรียนรู้ได้ 2. ออกแบบช่องทางออนไลน์หรือแพลตฟอร์มในการเผยแพร่ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. ถอดองค์ความรู้ของภูมิปัญญา ท้องถิ่นเพื่อการสืบสานภูมิปัญญา และนำไปต่อยอดในการจัดการเรียนรู้ 4. คัดเลือกภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายที่ดีเด่น เพื่อเสนอเข้ารับรางวัลของหน่วยงานต่าง ๆ 5. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ เช่น การบันทึกคลิปวิดีโอ การทำสารคดีหรือจัดกิจกรรมออนไลน์ 6. ส่งเสริมให้ผู้ชำนาญการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น 7. ส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย ให้มีการพัฒนาเทคนิค กระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่โดดเด่น เพื่อเข้ารับการประกวด

ภาคผนวก

ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้
เรื่อง แนวทางการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตรา ๖ บัญญัติว่า ให้กรมมีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ (๑) การเรียนรู้ตลอดชีวิต (๒) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง (๓) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ และมาตรา ๖ (๑) มาตรา ๗ และมาตรา ๘ ได้บัญญัติสรุปได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต มีเป้าหมายเพื่อจัดให้มีระบบกระตุ้น ชี้นำ หรืออำนวยความสะดวกด้วยวิธีการใด ๆ ให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนสนใจ หรือตามความถนัดของตน สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ ในเวลาใด ๆ ที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร และเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งนำความรู้ไปเติมเต็มชีวิตให้แก่ตนเองหรือเกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสมด้วยก็ได้ และในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้กรมดำเนินการโดยคำนึงแนวทาง ดังต่อไปนี้ (๑) ดำเนินการโดยวิธีการใด ๆ เพื่อกระตุ้นให้บุคคลใฝ่หาความรู้ ในเรื่องที่ตนสนใจ และสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันได้ด้วย ตนเองในทุกเวลาอย่างรู้เท่าทัน และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้โดยง่ายในเวลาที่ยืดหยุ่นโดยไม่มีภาระ ค่าใช้จ่ายเกินสมควร (๒) จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก โดยไม่มีข้อกีดขวางหรือเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้หรือมีลักษณะเป็นการไม่เกื้อหนุนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต (๓) จัดหรือส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายจัดหรือร่วมกันจัดให้บุคคลในครอบครัวและชุมชนมีนิสัย รักการอ่านหรือการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในชุมชน (๔) ส่งเสริมและสนับสนุน ให้มีผู้ชำนาญการในภูมิปัญญาท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบกับ มาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ดำเนินการ โดยยึดแนวทาง ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการจัด ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยจัดให้มีระบบกระตุ้น ชี้นำ หรืออำนวยความสะดวกด้วยวิธีการใด ๆ ให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนสนใจ หรือตาม ความถนัดของตน สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ทุกประเภทได้ในเวลาใด ๆ ที่ตนสะดวกโดยไม่มีภาระค่าใช้จ่ายเกินสมควร และเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง รู้เท่าทันพัฒนาการของโลกอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งนำความรู้ไปเติมเต็ม ชีวิตให้แก่ตนเองหรือเกิดประโยชน์ต่อสังคม โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสมด้วยก็ได้

(๒) จัดให้มี...

(๒) จัดให้มีและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้โดยสะดวก ในทุกที่ ทุกเวลา

(๓) จัดหรือส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย หรือร่วมกันจัดให้บุคคลในครอบครัวและชุมชน มีนิสัยรัก การอ่านหรือการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ในชุมชน มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ ผู้นำชุมชนในชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๔) ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้ เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ประกาศกำหนด

(๕) การจัดทำหรือพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ โครงการ กิจกรรม หรือรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ตลอดชีวิตอื่นที่จะกำหนดขึ้น ต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของโลก ความจำเป็น ความต้องการของบุคคล ชุมชน เพื่อให้บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดหรือความสนใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๖) ให้สถานศึกษาสามารถออกวุฒิบัตรหรือหนังสือรับรองความรู้ให้แก่ผู้ผ่านการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

(๗) ให้มีการนำผลการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ไปใช้ประโยชน์ในการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผล การเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ สมรรถนะ และการสะสมหน่วยการเรียนรู้หรือหน่วยกิต หรือธนาคาร หน่วยกิต เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ เพื่อประโยชน์ในการได้รับการรับรองคุณวุฒิ หรือเพื่อประโยชน์ในการสะสม ความรู้ แล้วแต่กรณี

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

(๙) จัดให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวปฏิบัติ เอกสาร คู่มือ สื่อการเรียนรู้ หรือแนวทางการดำเนินงาน ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ให้แก่หน่วยงานการศึกษา สถานศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้ในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และภาคีเครือข่าย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ และไม่ขัดต่อกฎหมาย ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑๐) จัดหรือร่วมจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีศักยภาพในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๑๑) จัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสถานศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้ และนำผลไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนา เพื่อจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

(๑๓) ดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นไปอย่างมี คุณภาพ

ข้อ ๒ ให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่วางแผนและ ดำเนินการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้แก่สถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบให้สอดคล้องกับ บริบทของพื้นที่ และเป็นไปตามตามหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวปฏิบัติ คู่มือ หรือแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง กับการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

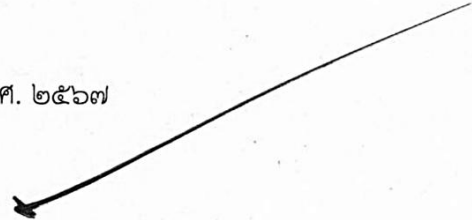
ข้อ ๓ ให้สถานศึกษา...

ข้อ ๓ ให้สถานศึกษา และหน่วยจัดการเรียนรู้สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวปฏิบัติ คู่มือ หรือแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

ข้อ ๔ ให้อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้ รักษาการให้เป็นไปตามประกาศนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ หลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติ รวมทั้งการตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามประกาศนี้ และให้ถือคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้เป็นที่สุด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายธนากร ดอนเหนือ)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายธนากร	ดอนเหนือ	อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
นางยุพิน	บัวคอม	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
นายเอกราช	ชวีวัฒน์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
นายชัยพัฒน์	พันธุ์วัฒนสกุล	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

คณะผู้จัดทำ

นางสาววัชรวรรณ	กันเดช	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาเครือข่าย
นายกษบดินธุ์	ภูมิพงศ์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายและวินัย กรมส่งเสริมการเรียนรู้
ว่าที่ร้อยเอกอาศิร	เชยกลิ่น	ผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสาวสุพัตรา	โหวราภา	ข้าราชการบำนาญ กรมส่งเสริมการเรียนรู้
นางสาวมณฑา	เกรียงทวีทรัพย์	ข้าราชการบำนาญ กรมส่งเสริมการเรียนรู้
นายโยธิน	สมโนนนท์	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
นายดิษพล	มาตุอำพันธวัช	ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์
นางพรทิพย์พา	คารวิวงศ์	ผู้อำนวยการ สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดกาฬสินธุ์
นางรัชชนก	เจริญวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดนนทบุรี
นางวิบูลผล	พร้อมมูล	ผู้อำนวยการสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดชลบุรี
นางสุทิดา	ชุ่นคง	ผู้อำนวยการสำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดปัตตานี
นางจันทร์ทิพย์	ไชยศรี	ผู้อำนวยการ สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี
นายบุญเลิศ	ทองติตรมย์	ผู้อำนวยการ สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัดนครปฐม
นายสังข์	กาญจน์เพิ่มพูน	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาลำปาง
นายธนวิทยา	ต้นสาลี	ผู้อำนวยการ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษากาญจนบุรี
นางสาวไพจิตร	คงแก้ว	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอเมืองสมุทรสาคร
นางสาวทศากร	กลิ่นบุบผา	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอบ้านนา
นางชงโค	สุรเวทวงศ์ภาส	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับเขตจอมทอง
นายพิเชษฐ	เสื่อเฒ่า	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอเมืองราชบุรี
นายประวีตร	ประธรรมโย	รองผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นายสหพัฒน์	ไตรรัตน์วนิช	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

นางปิยธิดา	ช่วยส่ง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ ศูนย์เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
นายยอดชาย	ทองธีระ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
นางสาวพรทิพย์	สกลกุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์
นางหทัยทิพย์	มณีรัตน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ กองส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นายวิวัฒน์	ศรีเทพ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กองส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสาวภัทรศยา	ฉาบกังวาน	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กองส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสาวเยาวภา	บุญญาธิการ	ครูชำนาญการ สกร.ระดับเขตห้วยขวาง
นายศุภนันทิพัฒน์	อ่อนศรี	ครูชำนาญการ สกร.ระดับเขตสัมพันธวงศ์
นางสาวสุพัตรา	นนท์แก้ว	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กองส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสาวนริสา	ณ นคร	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสาวสิชล	เชยสมบัติ	ครูชำนาญการพิเศษ สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสุรารักษ์	คุ่มสะอาด	ครูสถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นายขวัญชัย	เนียมหอม	ครู กศน.ตำบล สกร.ระดับอำเภอบ้านนา
นางสาวณฤดี	สมิตานนท์	ครู กศน.ตำบล สกร.ระดับอำเภอเมืองสมุทรสาคร
นางสาวกชกร	พ่วงซัง	นักจัดการงานทั่วไป สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสาวพรชुดา	แม่นมาตย์	นักวิชาการศึกษา สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสาววิปรีชญพร	พิบขุนทด	นักเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
ออกแบบปก/รูปเล่ม		
นางสาววิปรีชญพร	พิบขุนทด	นักเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้